

federale overheidssdienst

**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

Klimaatonderzoek

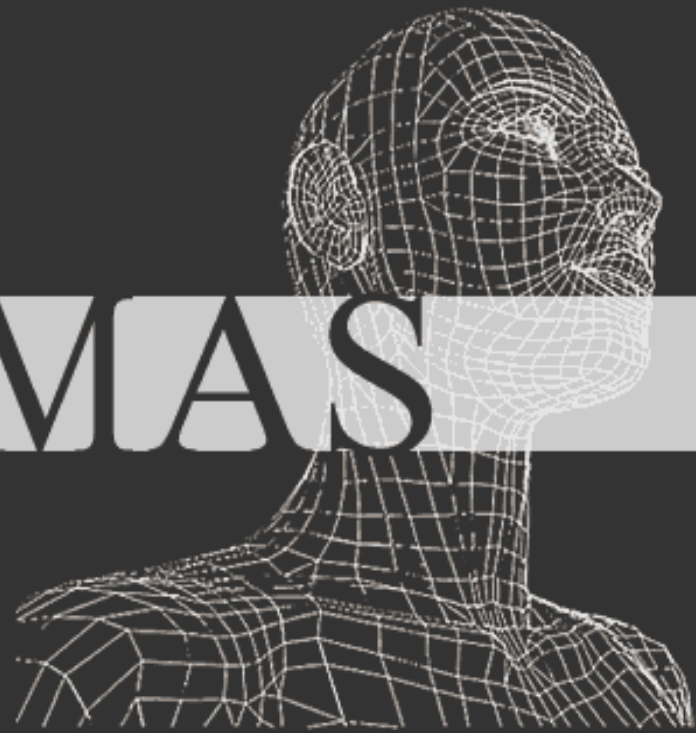
Herhaling van een publieksenquête

Eindresultaten

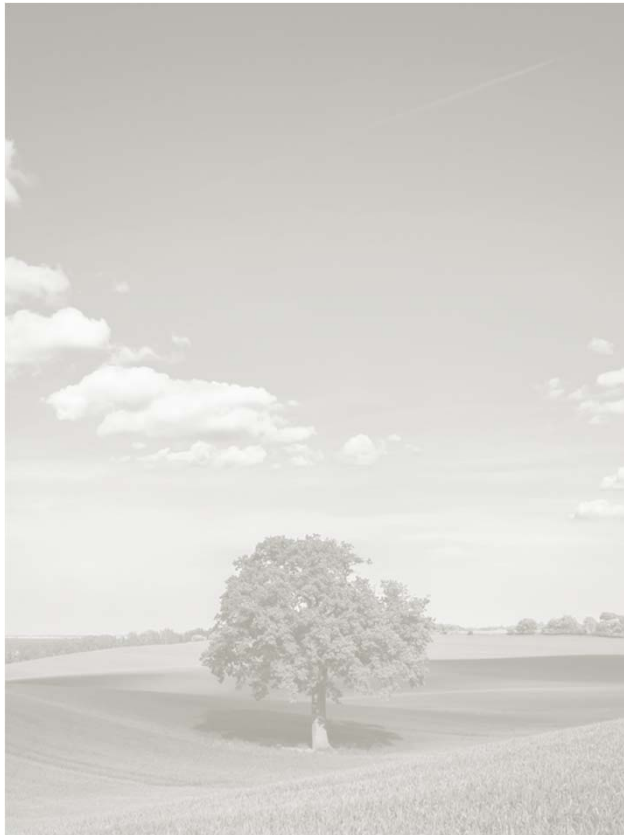
December 2017

Dirk De Martelaere

MAS

M.A.S. - Tel. +32/(0)16.22.69.67 -
www.masresearch.be -
info@masresearch.be

Doelstellingen

- Methodologie
- Profiel van de respondenten
- Resultaten
 - ❑ Attitude ten aanzien van klimaatverandering
 - ❑ Kennis m.b.t. klimaatverandering
 - ❑ Gedrag m.b.t. klimaatverandering
 - ❑ Klimaatbeleid
 - ❑ Informatie en communicatie
- Besluiten

De Dienst Klimaatverandering wenst via een publieke enquête een beter inzicht te vergaren in:

De kennis van het Belgische grote publiek over de klimaatproblematiek

- Weet de man in de straat welke de grote uitdagingen zijn?
- Kan men de oorzaken en gevolgen van de klimaatverandering correct inschatten?
- Hoe wordt de eigen kennis over deze thematiek ingeschat?
- Weet hij waar informatie beschikbaar is?

De subjectieve interpretatie

- Hoe ervaart het grote publiek de problematiek?
- Wordt die als een urgentie ervaren?
- Hoe worden de inspanningen van het beleid ervaren?
- Leeft het gevoel dat eenieder een steentje kan bijdragen?

De persoonlijke attitude / bereidheid er zelf iets aan te doen

- Wil de man in de straat zich op dat vlak engageren (bv. op het vlak van de eigen mobiliteit, het eigen huishouden)?
- Is hij bereid daarvoor financiële inspanningen te leveren?

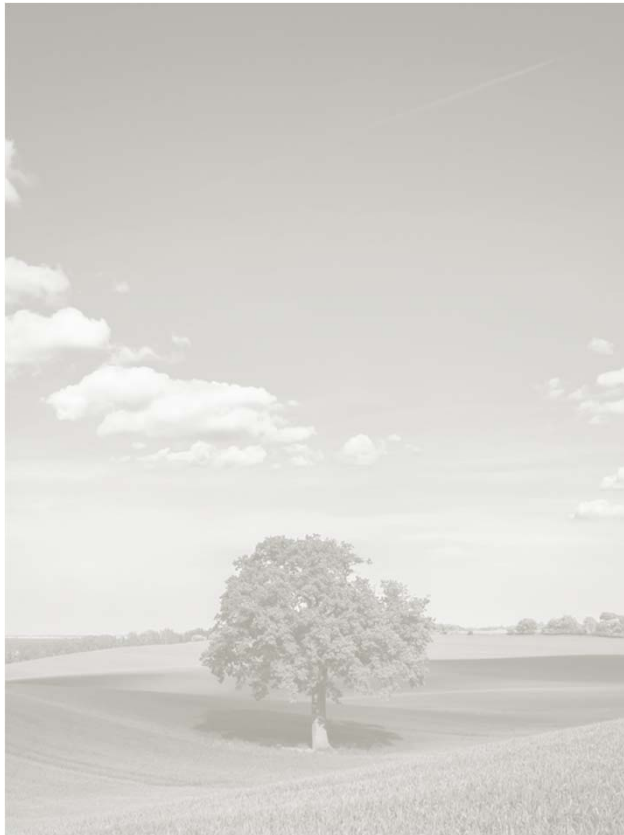
De vergaarde kennis moet na afloop geïmplementeerd kunnen worden door de Dienst :

Als middel om toekomstige campagnes optimaal uit te werken

- Hoe speelt de Dienst Klimaatverandering optimaal in op de gevoeligheden die leven?
- Welk soort boodschap slaat het best aan?
- Hoe dient die verpakt te worden?
- Hoe stem je die af op het individu?
- Hoe zet je aan tot actie?

Als evaluatie-instrument

- Nagaan wat de evolutie is ten opzichte van de eerdere edities van het klimaatonderzoek (2005, 2009 en 2013)
- Welke vooruitgang is geboekt?
- Hebben bepaalde overheidsmaatregelen een effect kunnen genereren?

➤ Doelstellingen

Methodologie

➤ Profiel van de respondenten

➤ Resultaten

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering
- Kennis m.b.t. klimaatverandering
- Gedrag m.b.t. klimaatverandering
- Klimaatbeleid
- Informatie en communicatie

➤ Besluiten

Methode

Postaal onderzoek (PAPI) met de mogelijkheid tot het online invullen van de vragenlijst (CAWI)

Doelgroep

16- tot 75-jarige Belgen

Steekproef

1500 interviews representatief naar geslacht, regio, leeftijd en urbanisatiegraad

Periode

15 mei – 30 juni 2017

Postpakket

Begeleidende brief (NL, FR, DE) van de minister, antwoordomslagen port betaald door bestemming

Vragenlijst

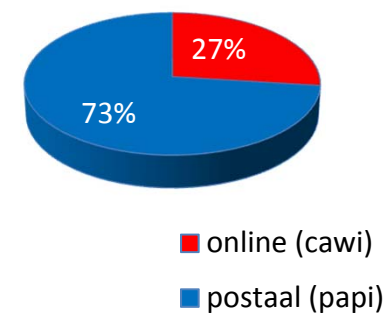
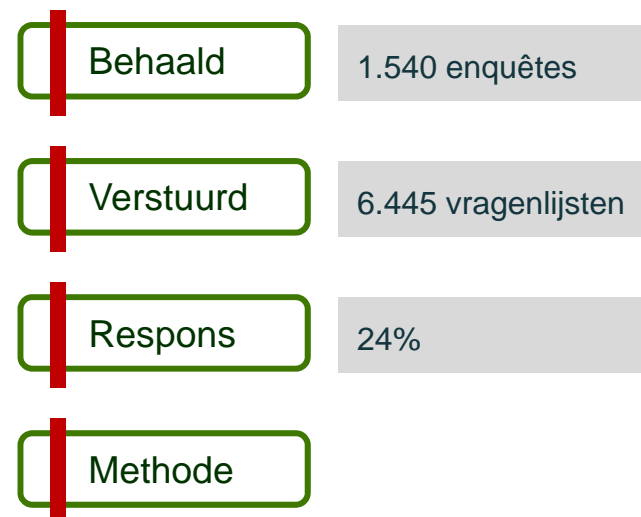
Vragenlijst in de drie landstalen (NL, FR, DE)

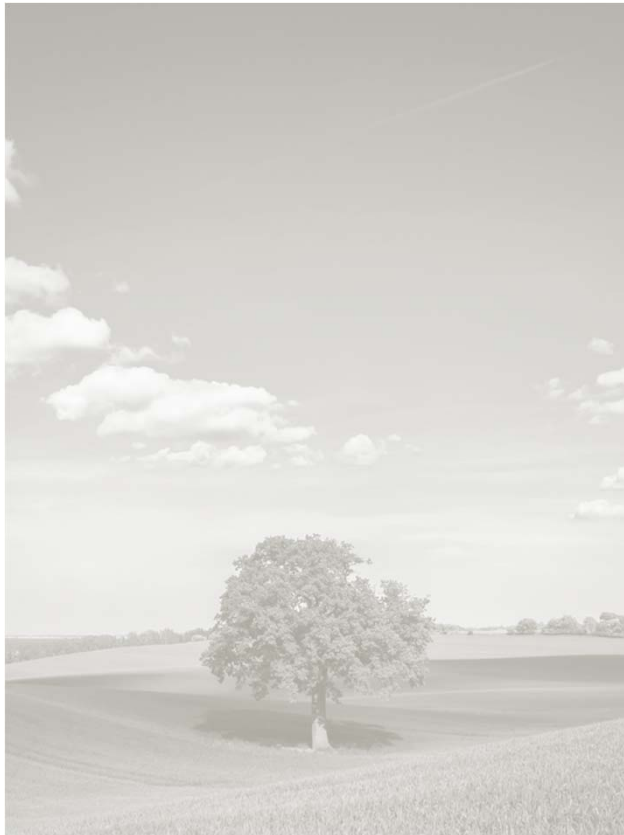
Helpdesk

Telefonische helpdesk met het nummer van M.A.S.

Gewogen steekproef	
Geslacht	%
Mannen	49,9
Vrouwen	50,1
Leeftijd	
16-25 jaar	15,9
26-35 jaar	17,5
36-45 jaar	17,8
46-55 jaar	19,2
56-65 jaar	17,1
66-75 jaar	12,5
Gewest	
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	10,4
Vlaanderen	57,6
Wallonië	32,0
Urbanisatie	
5 grote steden	30,0
steden	21,4
kleine lokaliteiten	22,1
landelijk	26,5
Opleiding	
lager + lager secundair	24,0
hoger secundair	39,6
hoger	36,4
TOTAAL	100

➤ Doelstellingen

➤ Methodologie

➤ *Profiel van de respondenten*

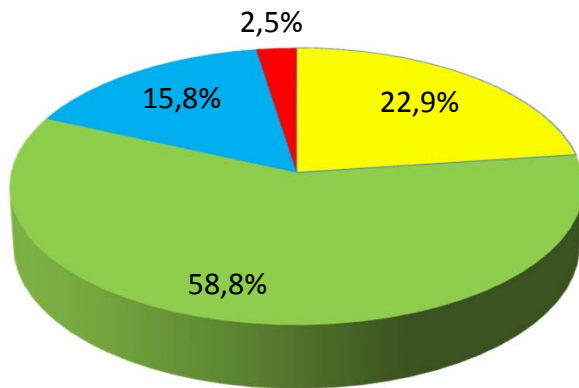
➤ *Resultaten*

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering
- Kennis m.b.t. klimaatverandering
- Gedrag m.b.t. klimaatverandering
- Klimaatbeleid
- Informatie en communicatie

➤ Besluiten

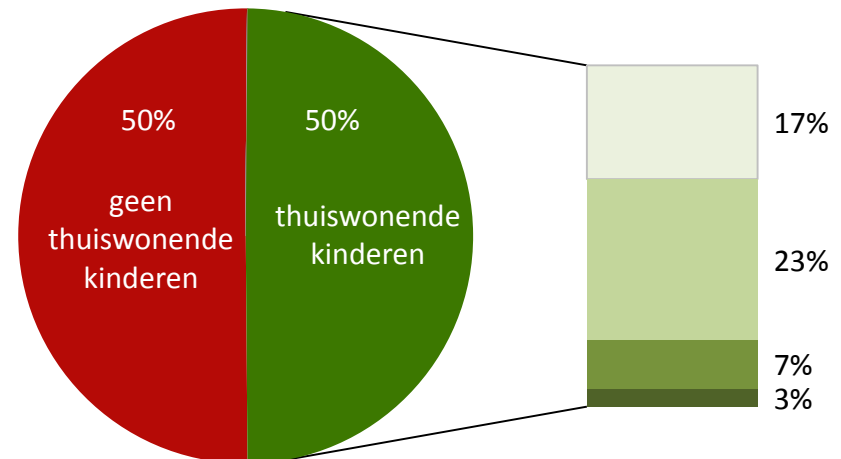

Huidige gezinssituatie

- Alleenwonend (al dan niet met kinderen)
- Gehuwd / samenwonend
- Inwonend bij ouders of familie
- Andere

Aantal kinderen

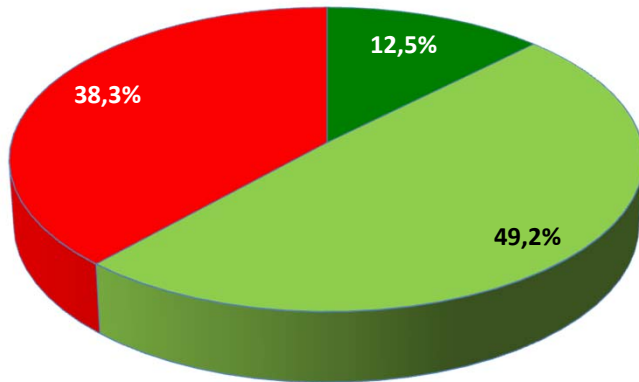
- 1 kind
- 2 kinderen
- 3 kinderen
- 4 of meer

Basis: alle respondenten (N=1.540)

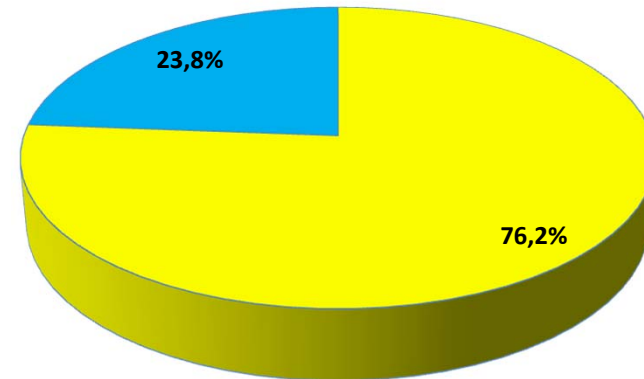

Heeft u op dit ogenblik betaald werk?

- Ja, ik werk deeltijds in mijn hoofdberoep
- Ja, ik werk voltijds in mijn hoofdberoep
- Neen, ik heb geen betaald werk

Bent u huurder of eigenaar van de woning waar u hoofdzakelijk verblijft?

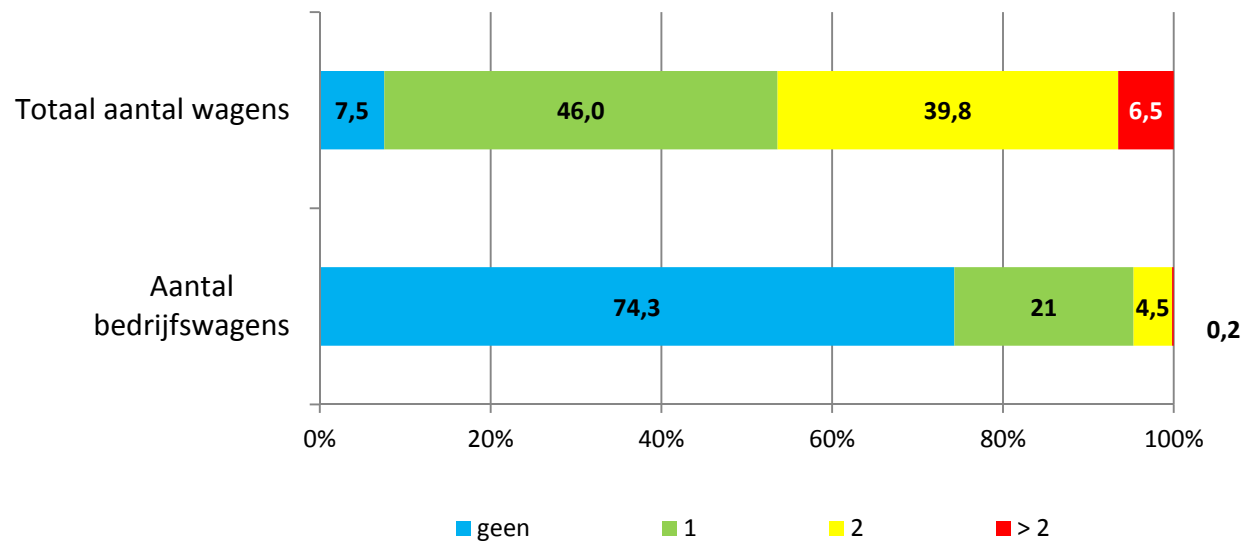

- Eigenaar
- Huurder

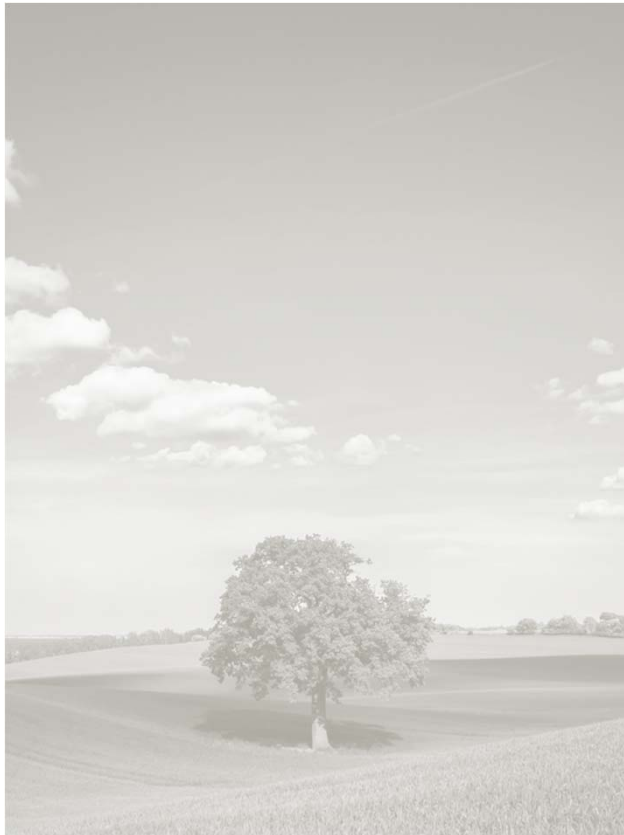
Basis: alle respondenten (N=1.540)

Hoeveel wagens zijn er in uw gezin? Hoeveel van deze wagens zijn bedrijfswagens?

Basis: alle respondenten (N=1.540)

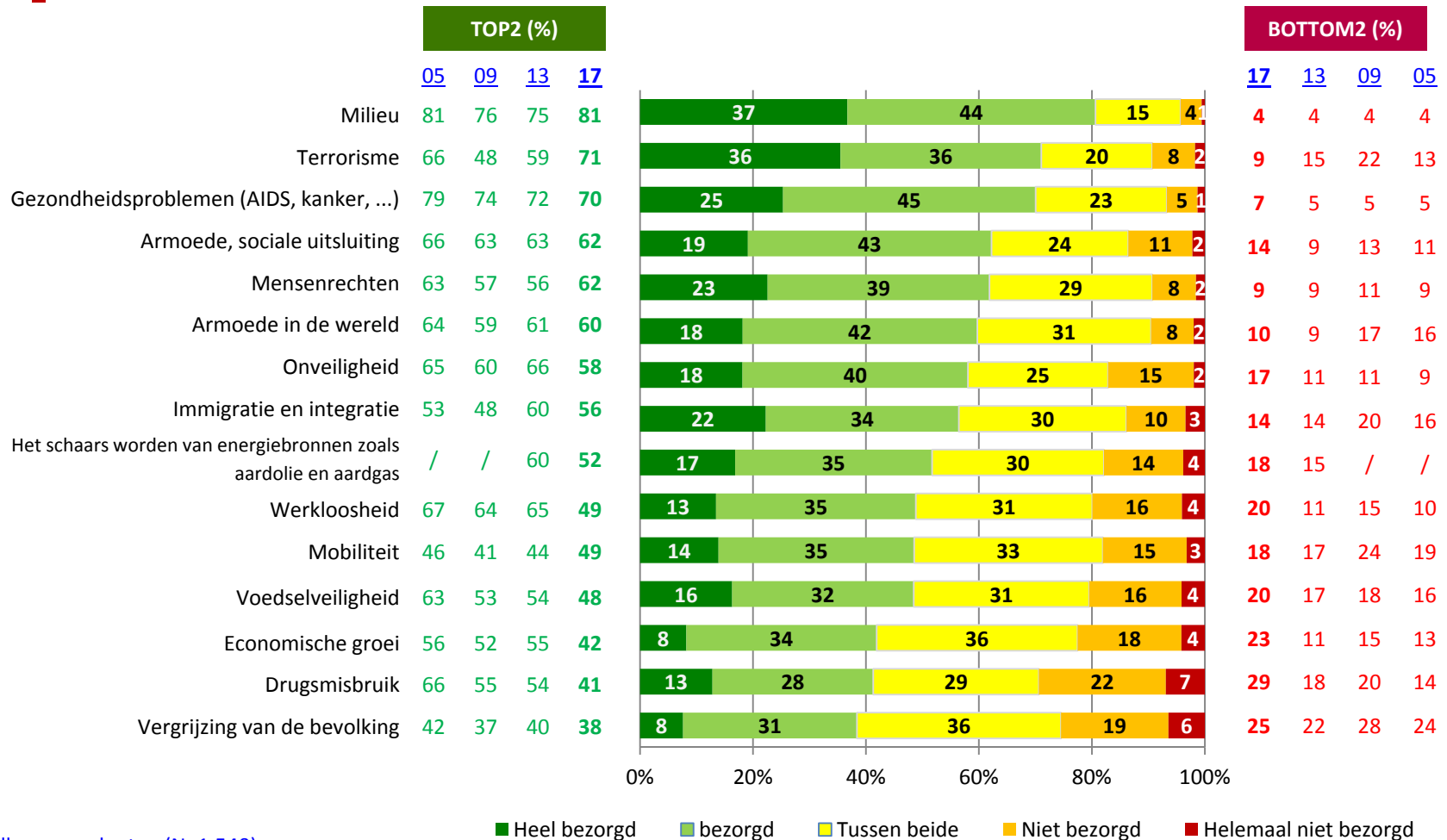
- Doelstellingen
- Methodologie
- Profiel van de respondenten

➤ *Resultaten*

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering
 - Kennis m.b.t. klimaatverandering
 - Gedrag m.b.t. klimaatverandering
 - Klimaatbeleid
 - Informatie en communicatie
- Besluiten

V1. Hieronder vindt u een lijst met dingen waarover sommige mensen zeggen dat ze zich zorgen maken. Kan u voor elk van hen aanduiden in welke mate u er bezorgd om bent?

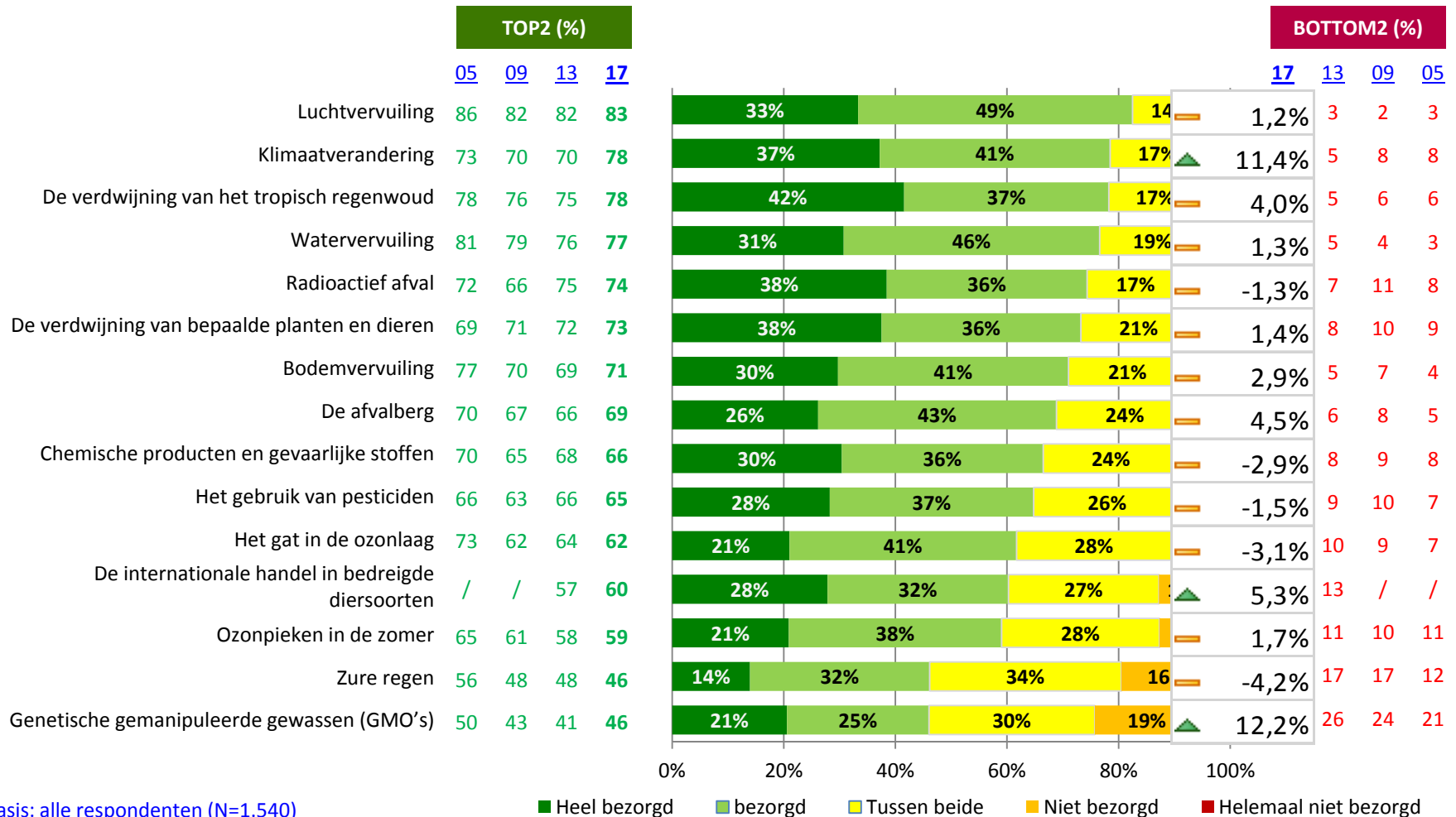

Basis: alle respondenten (N=1.540)

V2. En als we nu specifiek naar de milieuproblematiek kijken, kan u voor elk van volgende zaken aanduiden in welke mate u er bezorgd om bent?

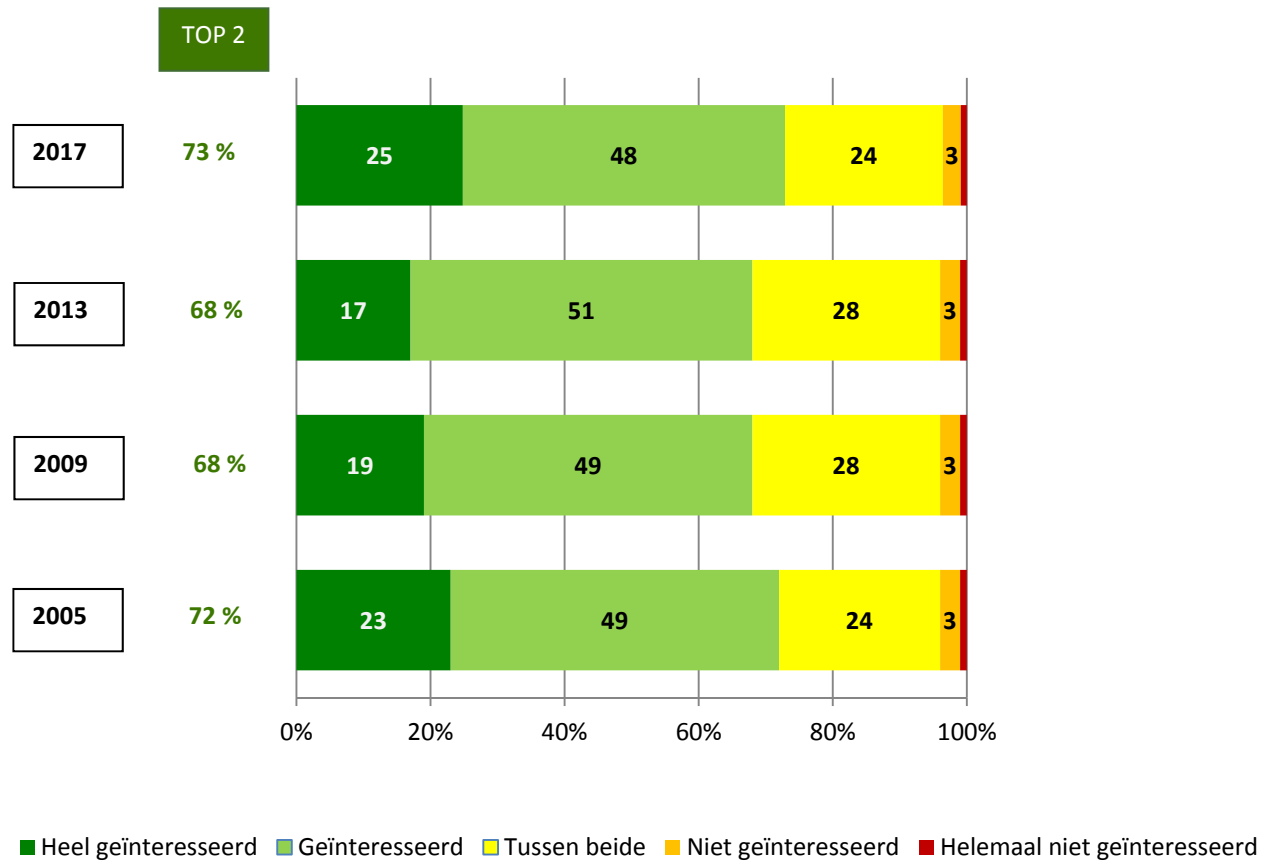

Basis: alle respondenten (N=1.540)

V28. In welke mate bent u geïnteresseerd in het milieu en de milieuproblematiek?

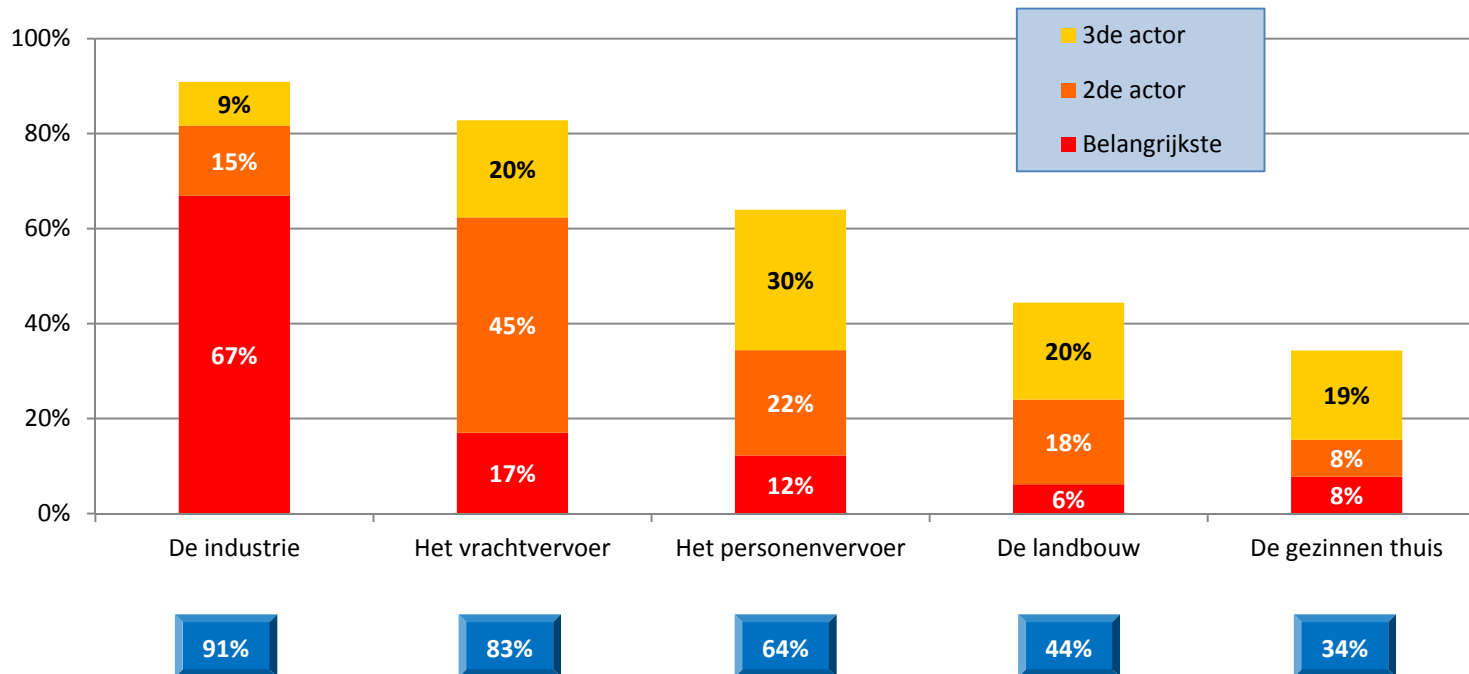

Basis: alle respondenten (N=1.540)

V6. Wie/wat beïnvloedt volgens u in België het meest de klimaatverandering? (1)

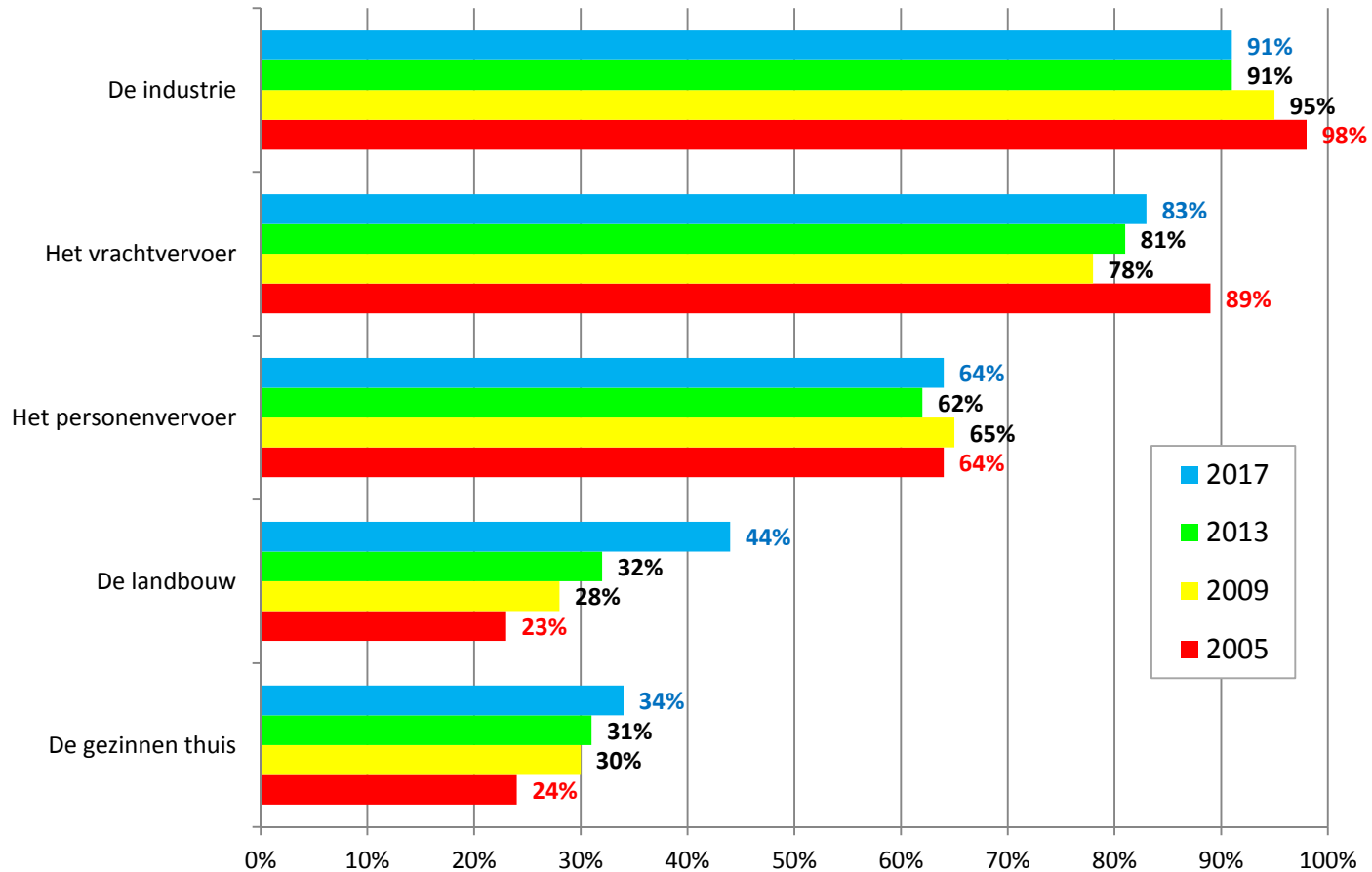

Basis: alle respondenten (N=1.540)

V6. Wie/wat beïnvloedt volgens u in België het meest de klimaatverandering? (2)

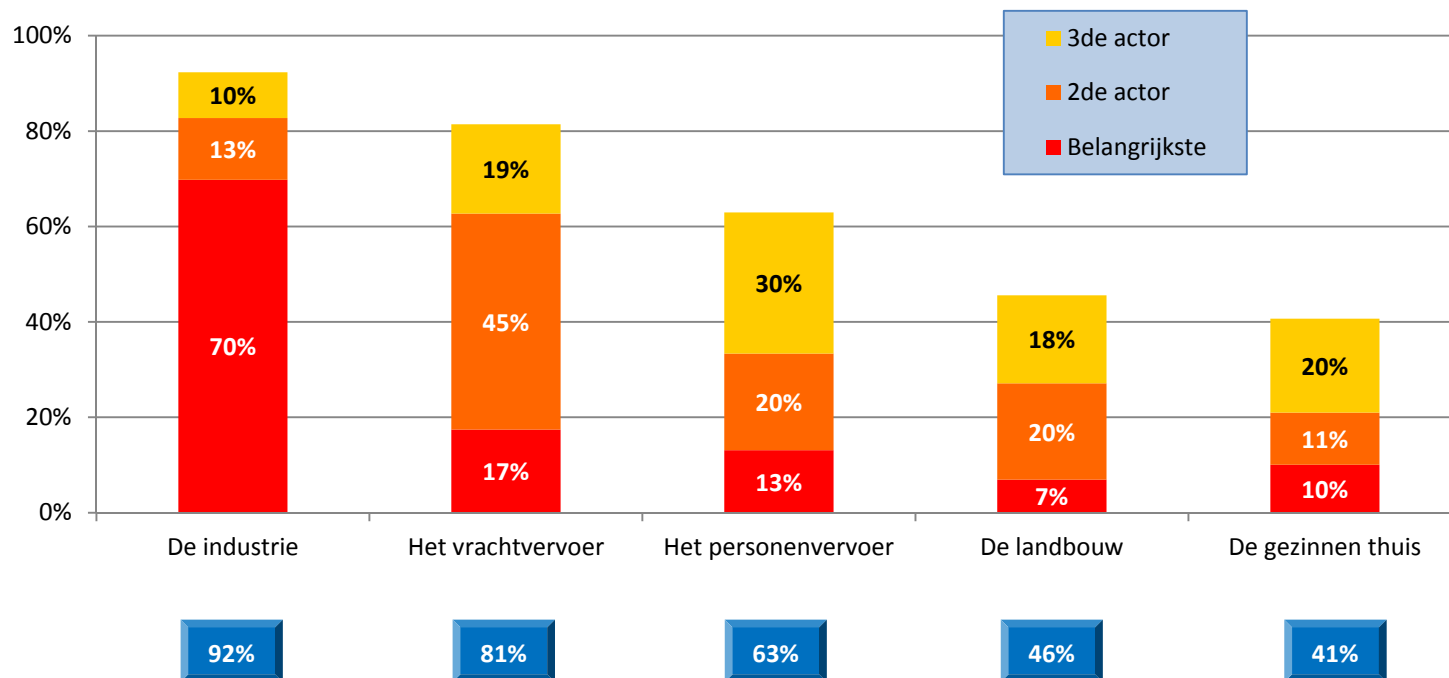

Basis: alle respondenten (N=1.540)

V14. Wie/wat moeten volgens u in de komende jaren in België de grootste inspanningen leveren om klimaatveranderingen tegen te gaan? (1)

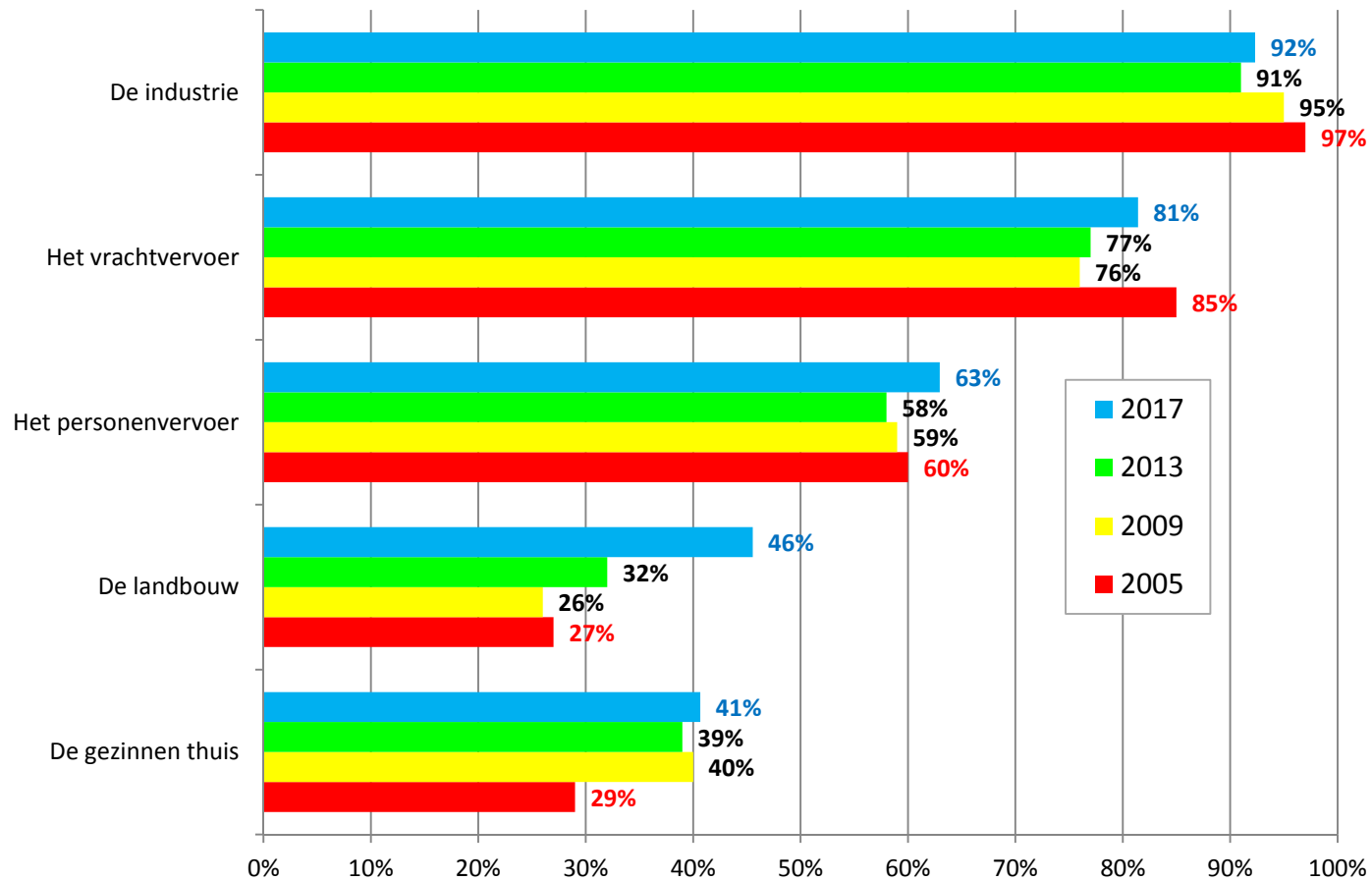

Basis: alle respondenten (N=1.540)

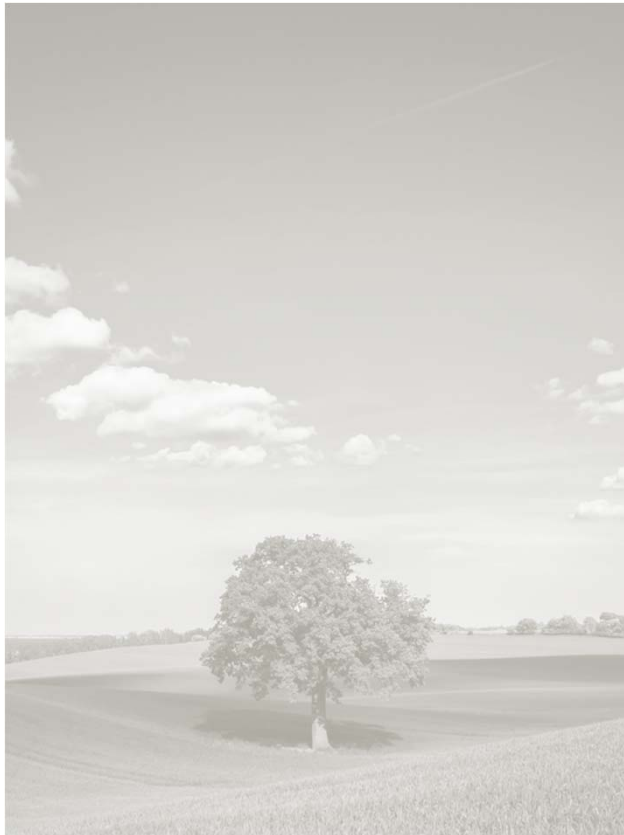

V14. Wie/wat moeten volgens u in de komende jaren in België de grootste inspanningen leveren om klimaatveranderingen tegen te gaan? (2)

Basis: alle respondenten (N=1.540)

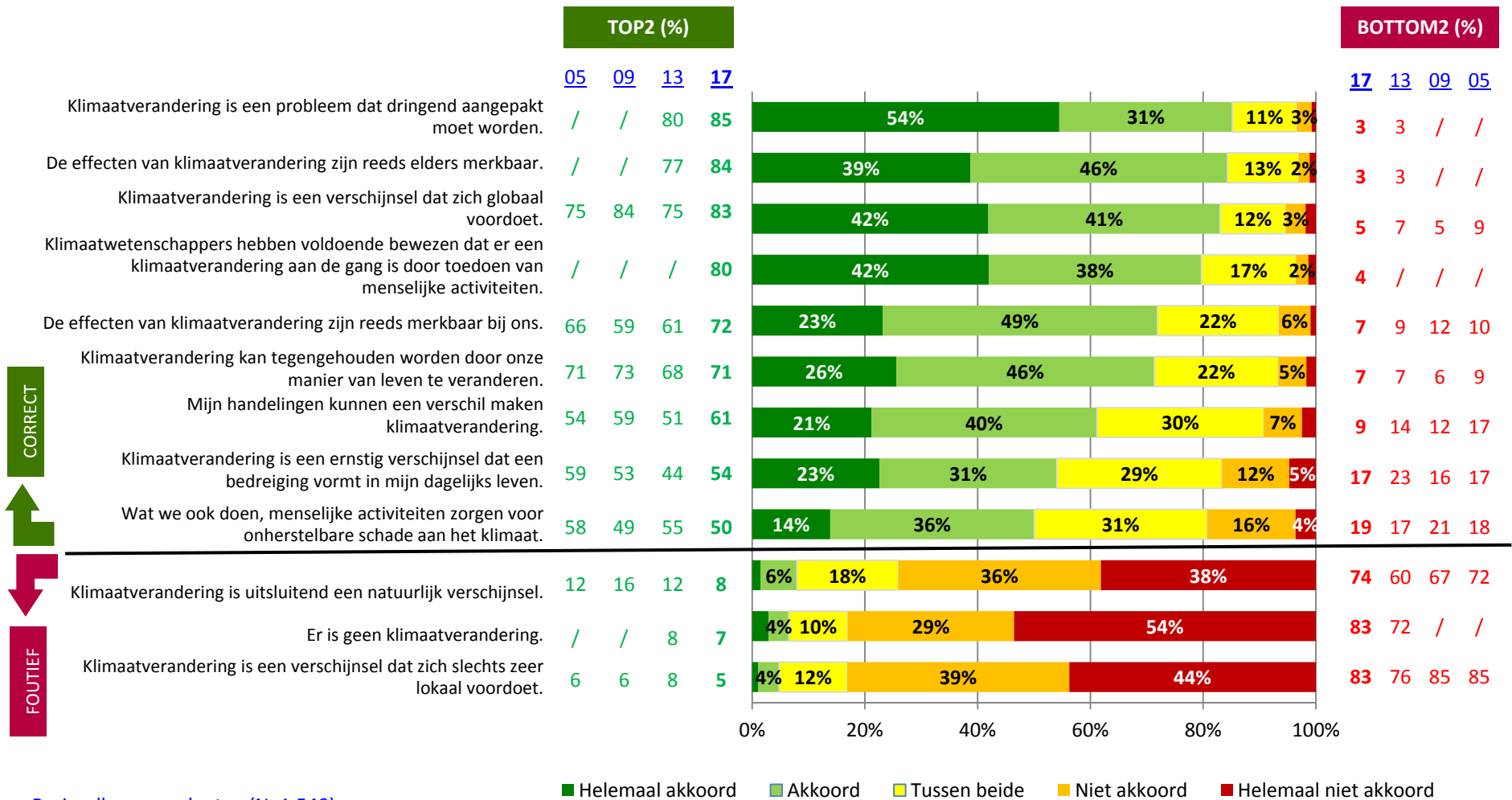
- Doelstellingen
- Methodologie
- Profiel van de respondenten

➤ *Resultaten*

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering
 - **Kennis m.b.t. klimaatverandering**
 - Gedrag m.b.t. klimaatverandering
 - Klimaatbeleid
 - Informatie en communicatie
- Besluiten

V3. Graag zouden wij uw mening kennen in verband met een aantal uitspraken.

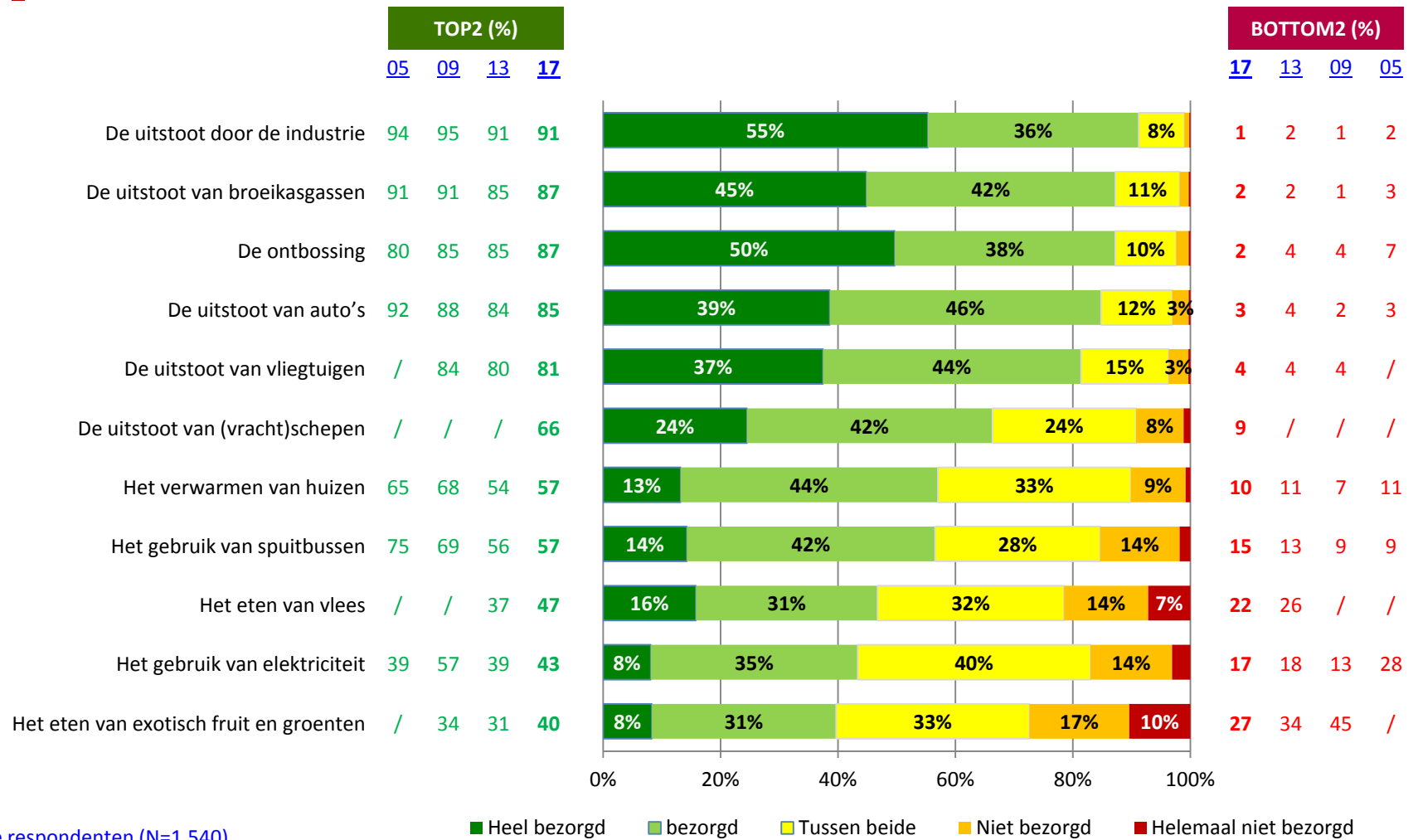

Basis: alle respondenten (N=1.540)

V4. In welke mate hebben de volgende menselijke activiteiten een effect op klimaatverandering?

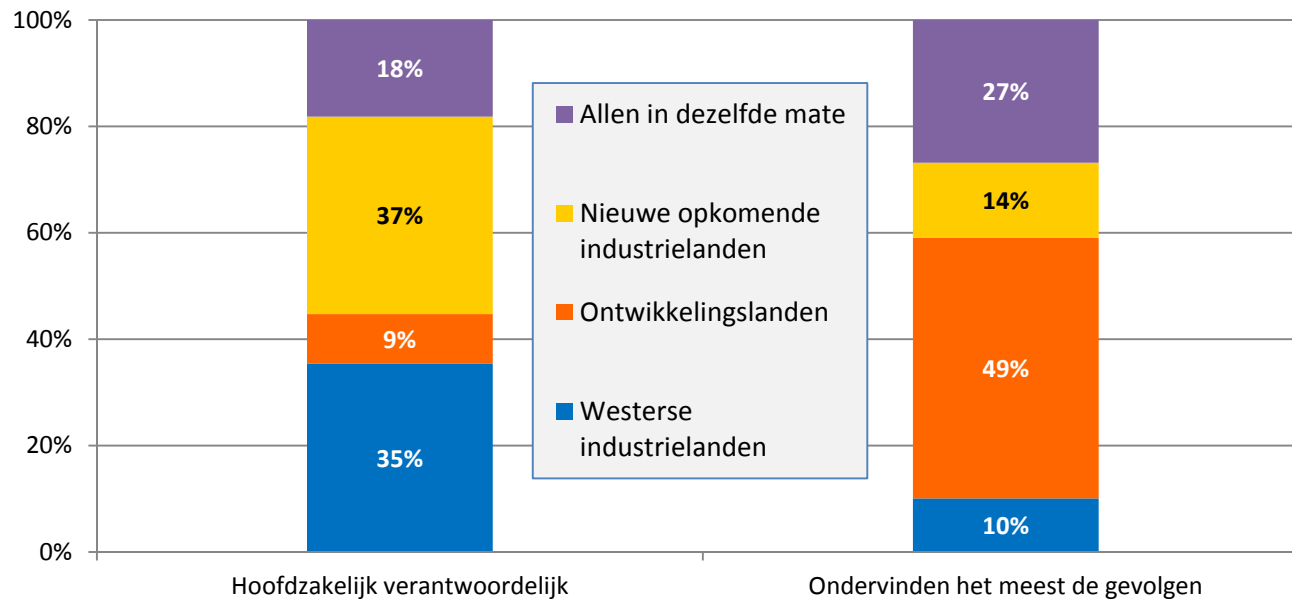

Basis: alle respondenten (N=1.540)

V5. Welke landen zijn hoofdzakelijk verantwoordelijk voor klimaatverandering?
In welke landen ondervindt men het meest de gevolgen van klimaatverandering?

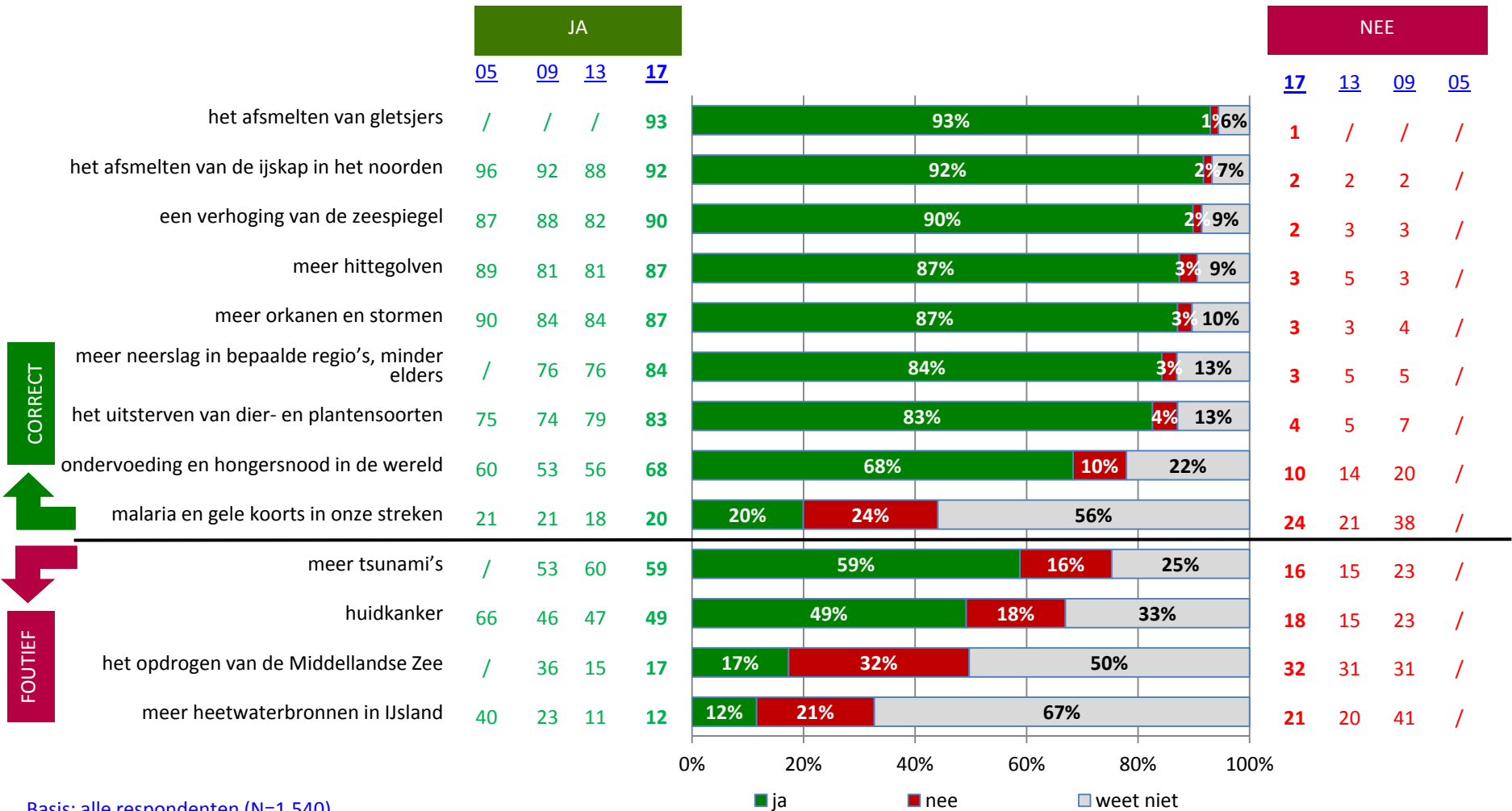

Basis: alle respondenten (N=1.540)

V7. Zal klimaatverandering leiden tot de volgende verschijnselen?

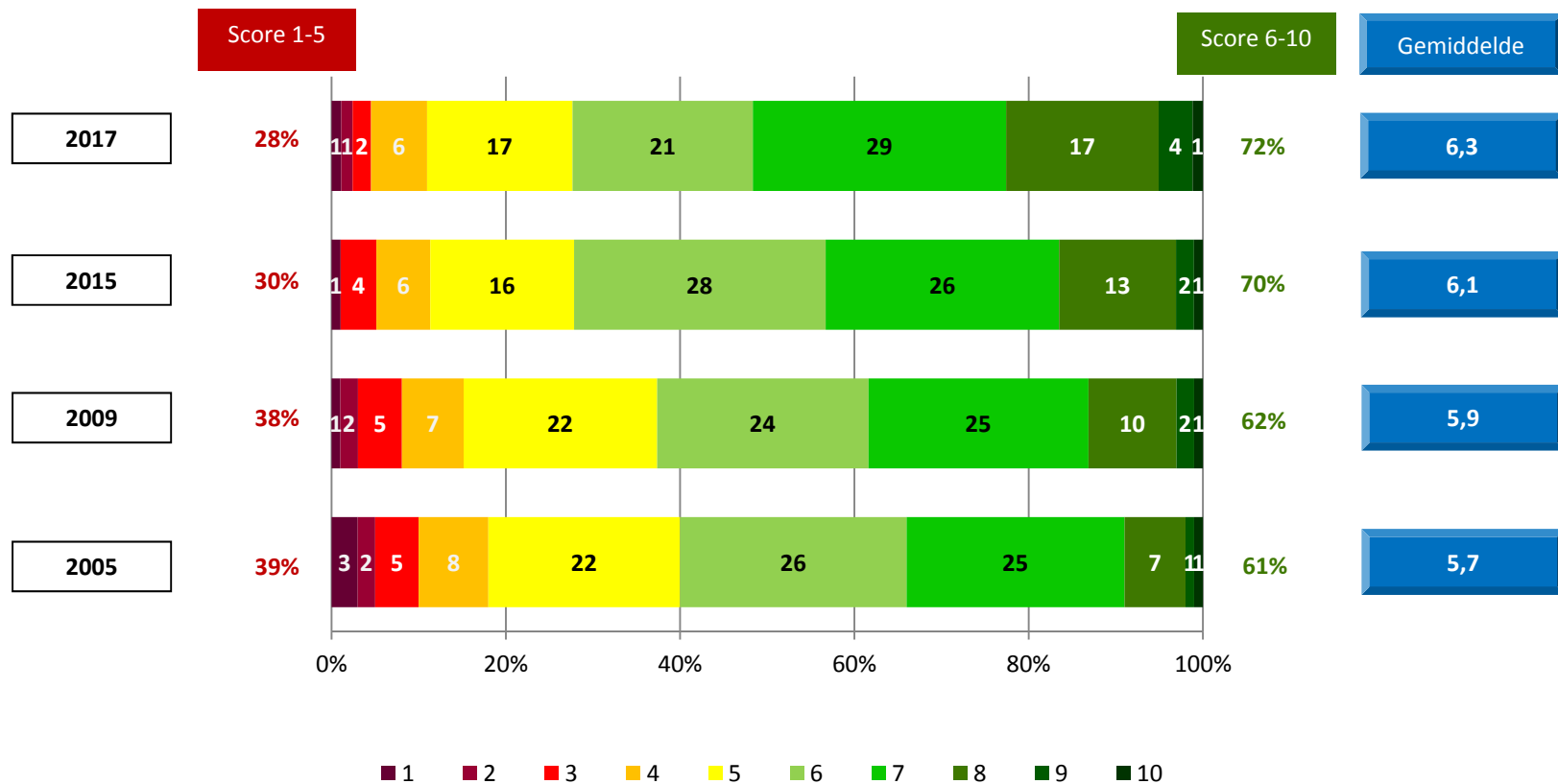
CORRECT

FOUTIEF

V8. Als u zichzelf een score zou mogen geven op 10, hoeveel zou u dan uzelf geven voor de mate waarin u geïnformeerd bent over klimaatverandering?

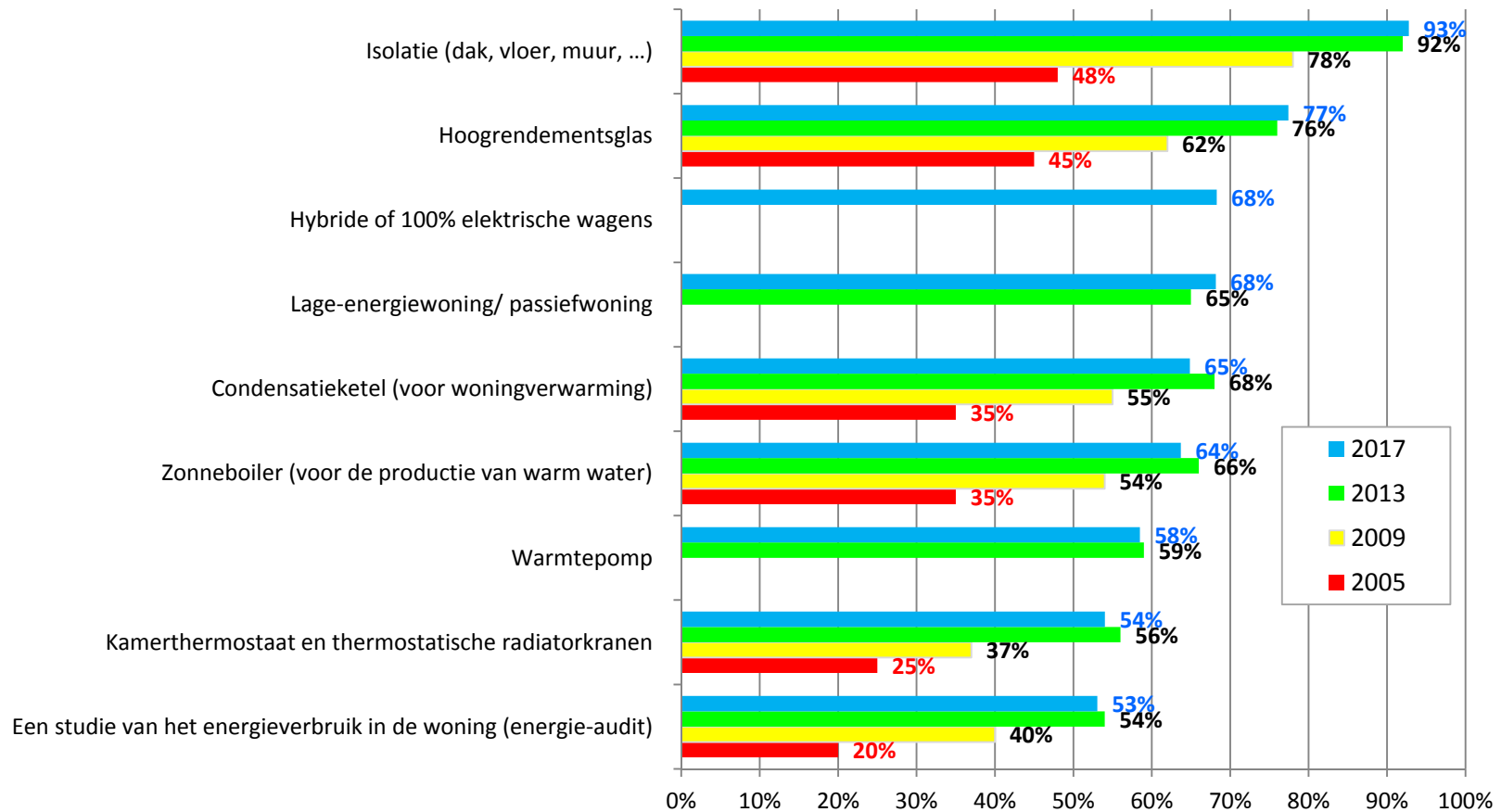

Basis: alle respondenten (N=1.540)

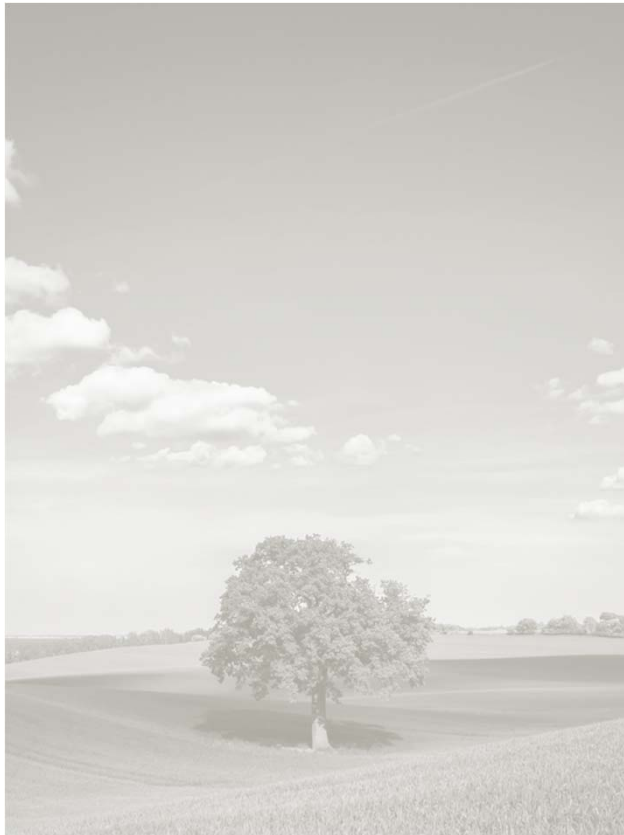

V24A. De overheid geeft financiële steun (onder van de vorm van belastingvermindering of premies) voor investeringen in een aantal energiebesparende technieken. Bent u op de hoogte van deze steun?

Basis: alle respondenten (N=1.540)

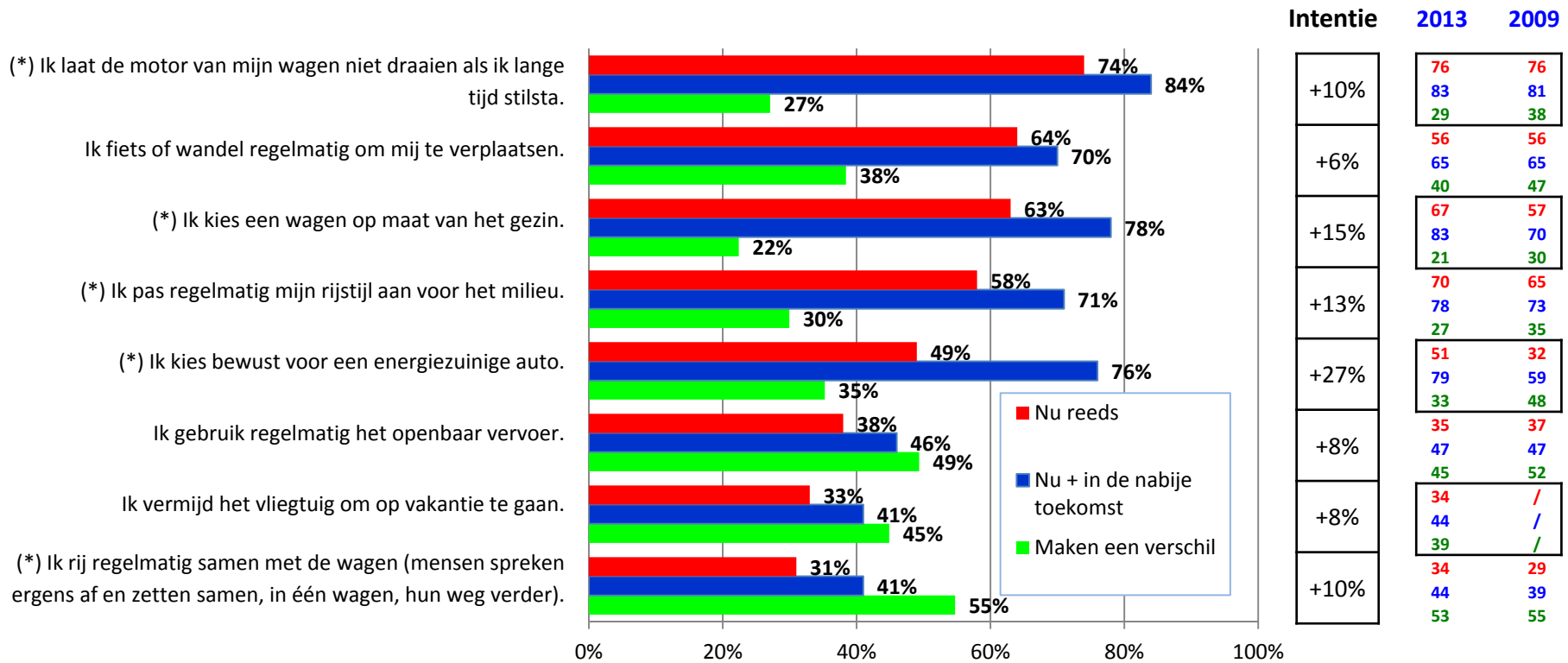
- Doelstellingen
- Methodologie
- Profiel van de respondenten

➤ *Resultaten*

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering
 - Kennis m.b.t. klimaatverandering
 - Gedrag m.b.t. klimaatverandering
 - Klimaatbeleid
 - Informatie en communicatie
- Besluiten

V18. Welke uitspraken zijn nu reeds op u van toepassing?
 Welke uitspraken zullen in de nabije toekomst op u persoonlijk van toepassing zijn?
 Welke uitspraken maken volgens u echt een verschil?

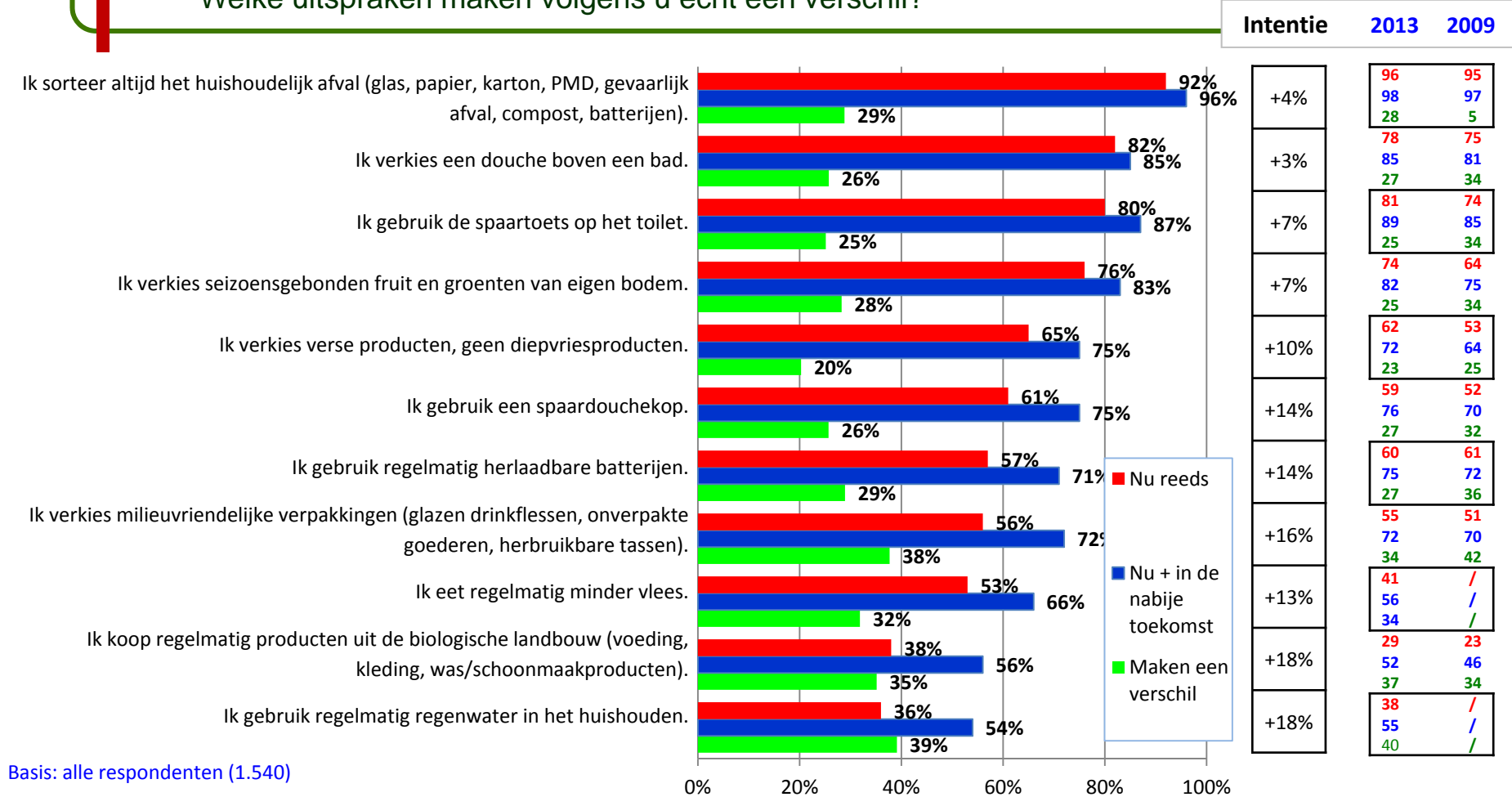

Basis: alle respondenten (1.540) - (*) alle eigenaars van een wagen (1.397)

V18. Welke uitspraken zijn nu reeds op u van toepassing?
 Welke uitspraken zullen in de nabije toekomst op u persoonlijk van toepassing zijn?
 Welke uitspraken maken volgens u echt een verschil?

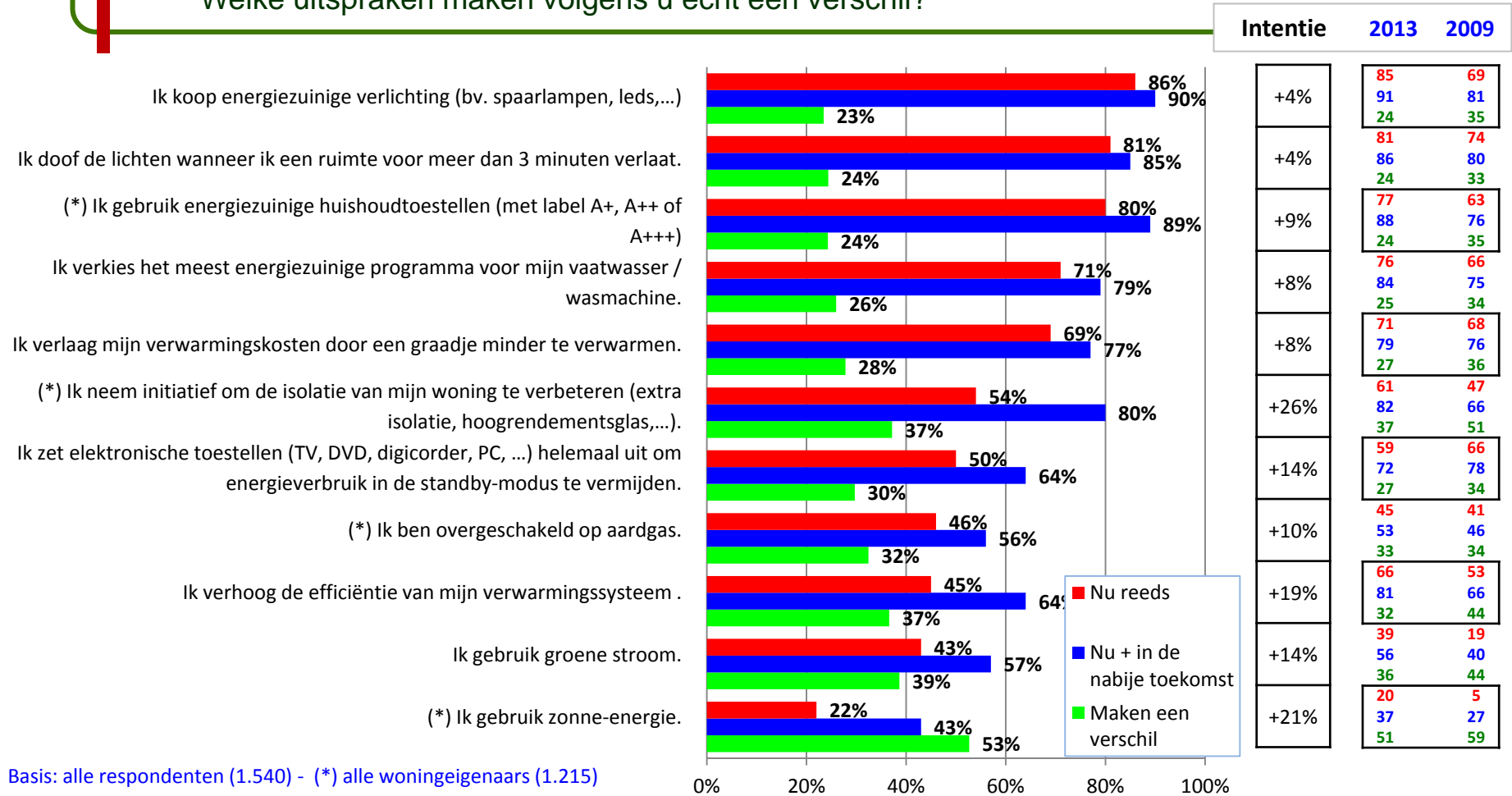

Basis: alle respondenten (1.540)

V18. Welke uitspraken zijn nu reeds op u van toepassing?
 Welke uitspraken zullen in de nabije toekomst op u persoonlijk van toepassing zijn?
 Welke uitspraken maken volgens u echt een verschil?

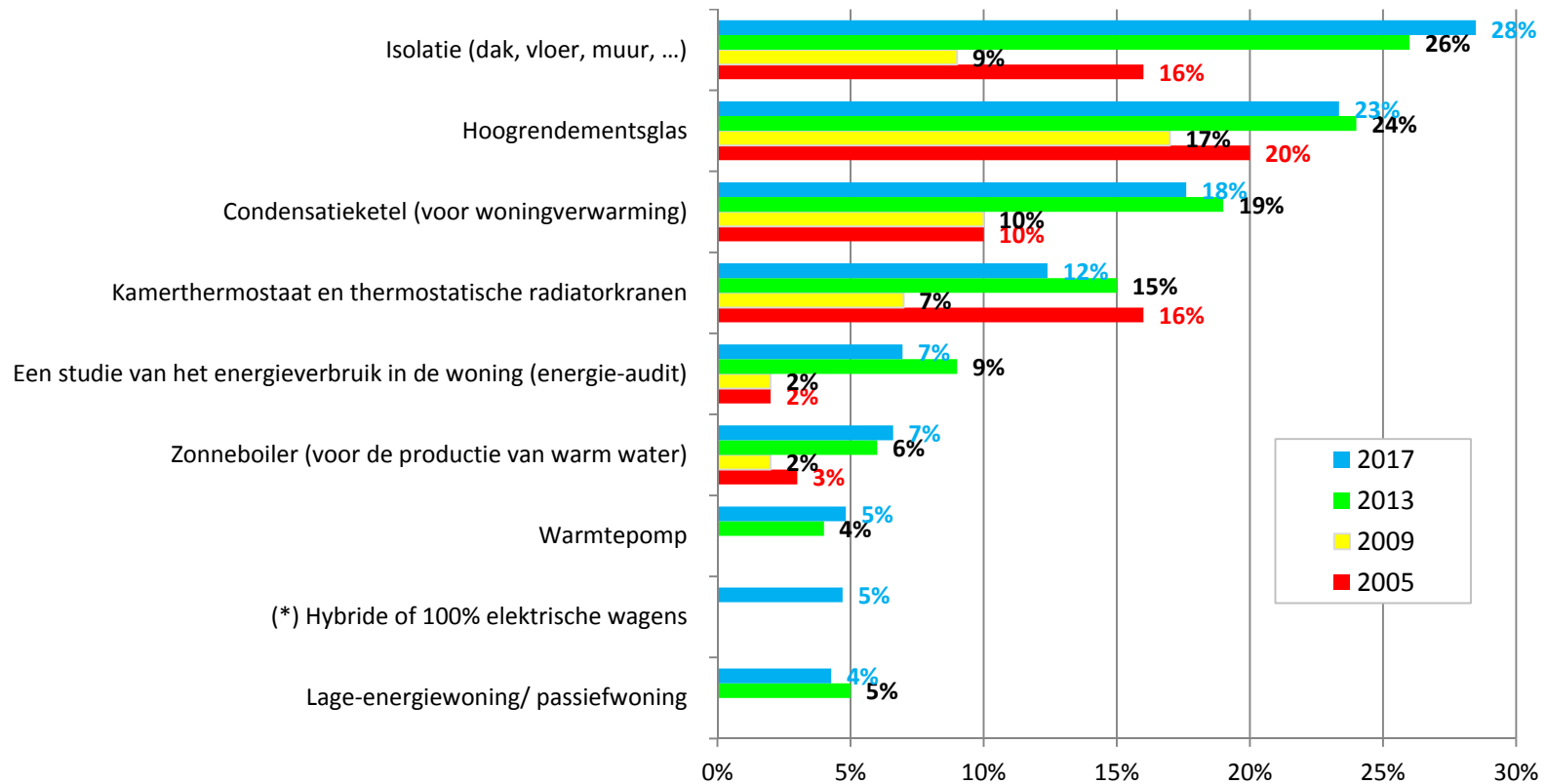

Basis: alle respondenten (1.540) - (*) alle woningeigenaars (1.215)

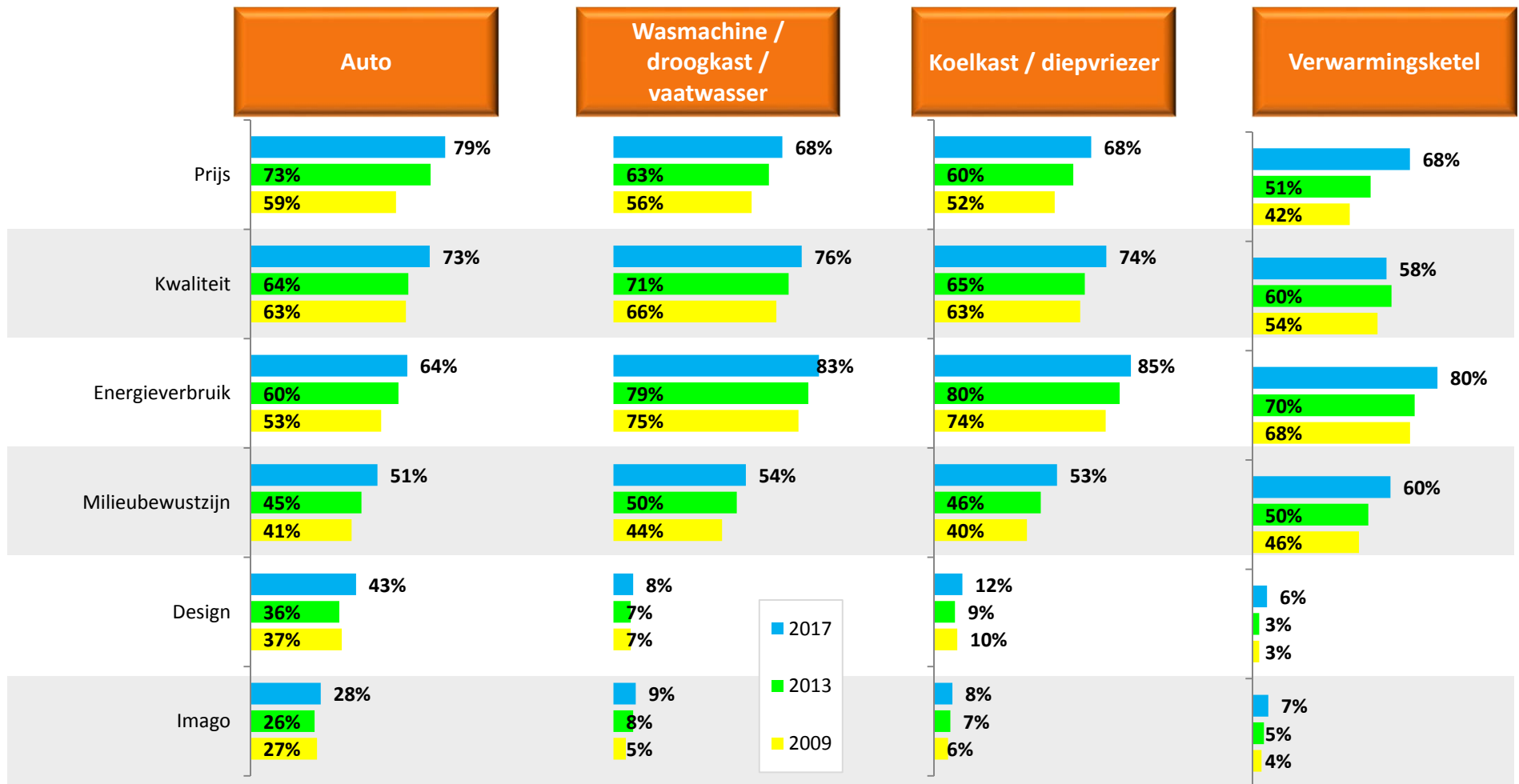
V24B. De overheid geeft financiële steun (onder de vorm van belastingvermindering of premies) voor investeringen in een aantal energiebesparende technieken. Heeft u al gebruik gemaakt van deze steun?

Basis: alle woningeigenaars (N=1.148) – (*) alle wageneigenaars (N=1.398).

V19. Welke selectiecriteria hanteert u bij de aankoop van onderstaande producten?

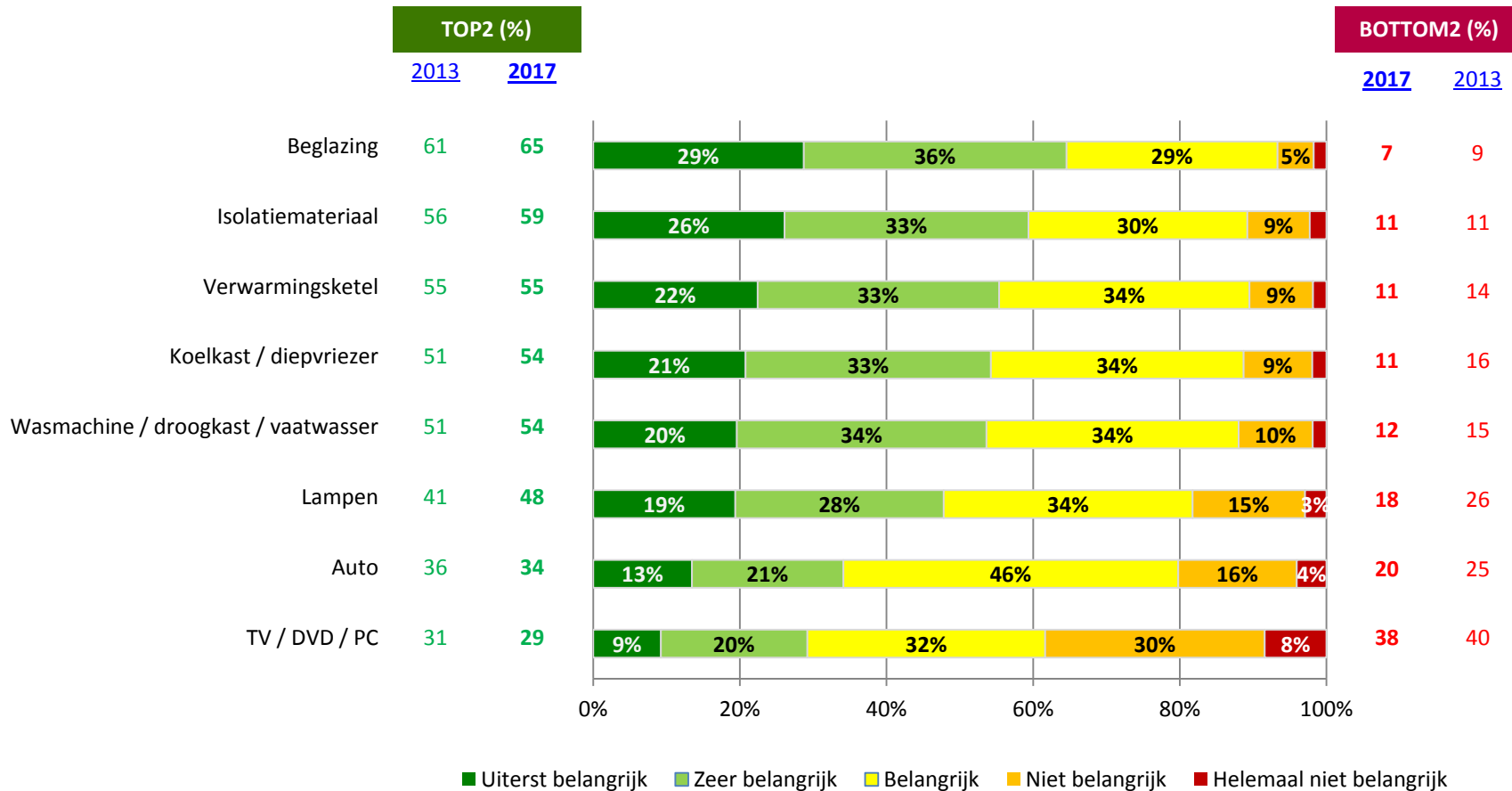

Basis: alle respondenten (N=1.540)

V20. In welke mate was in het verleden het energieverbruik doorslaggevend bij uw aankoop van volgende producten?

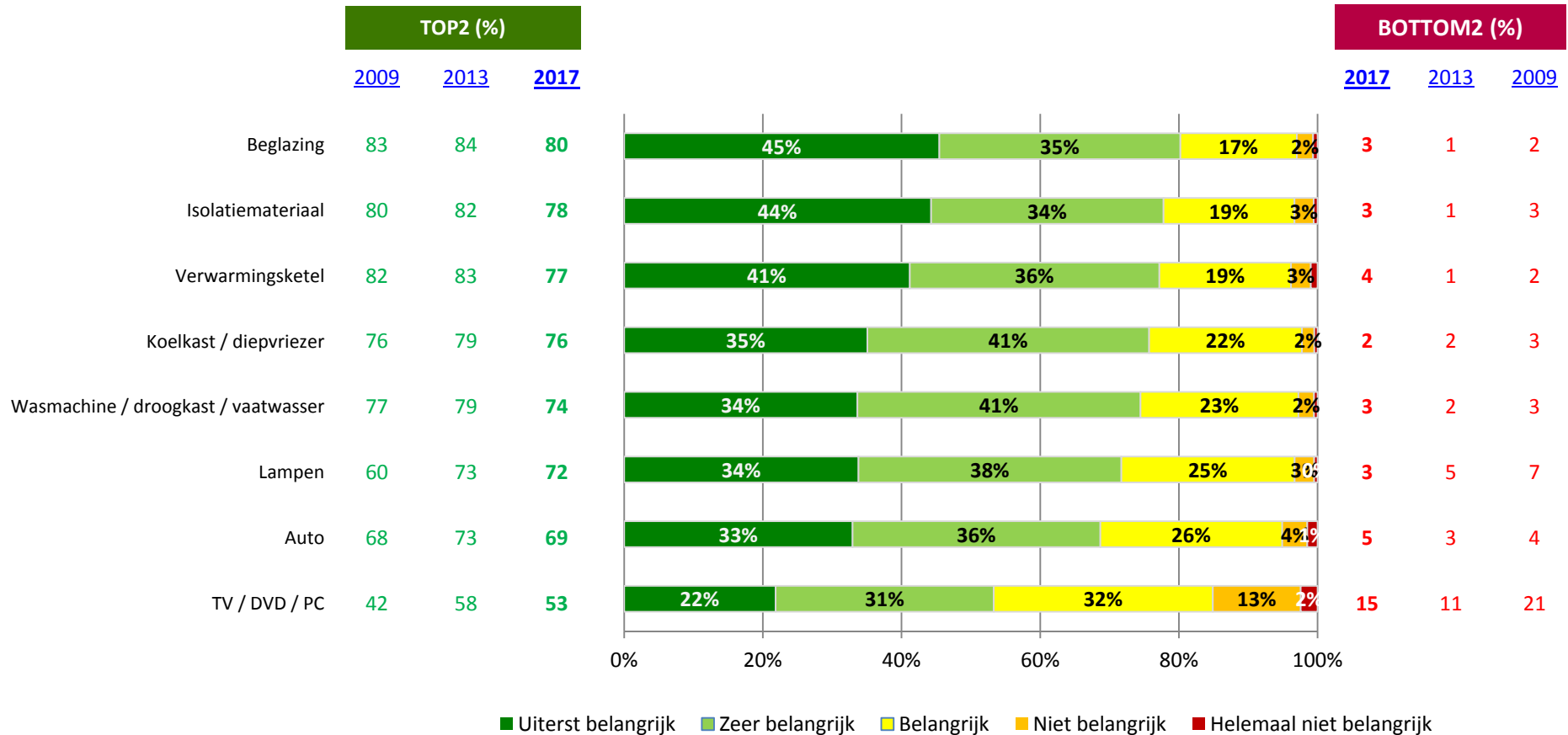

Basis: alle respondenten voor wie dit van toepassing was

V21. In welke mate zal het energieverbruik bij uw volgende aankoop van onderstaande producten doorslaggevend zijn?

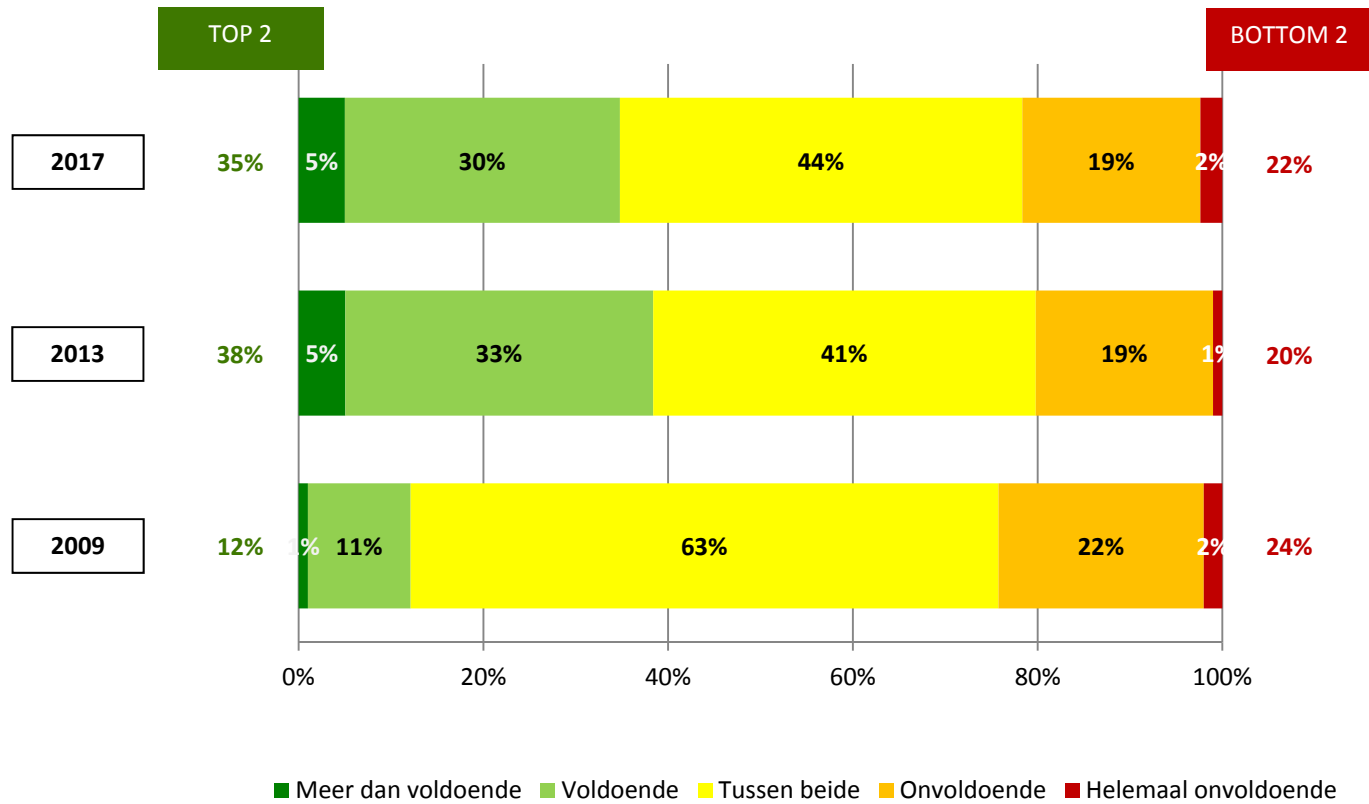

Basis: alle respondenten voor wie dit van toepassing was

V26. Vindt u dat u momenteel voldoende initiatieven neemt om klimaatverandering tegen te gaan?

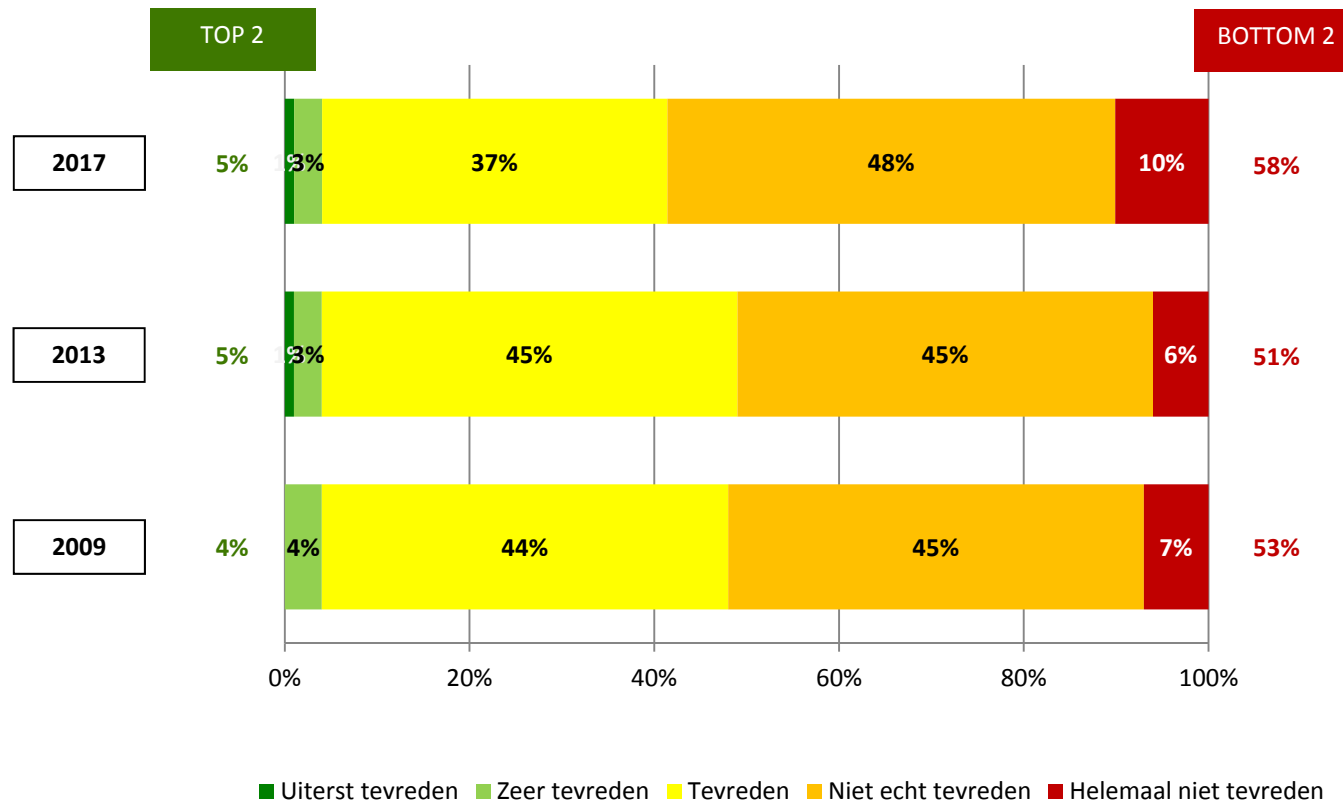

Basis: alle respondenten (N = 1.540)

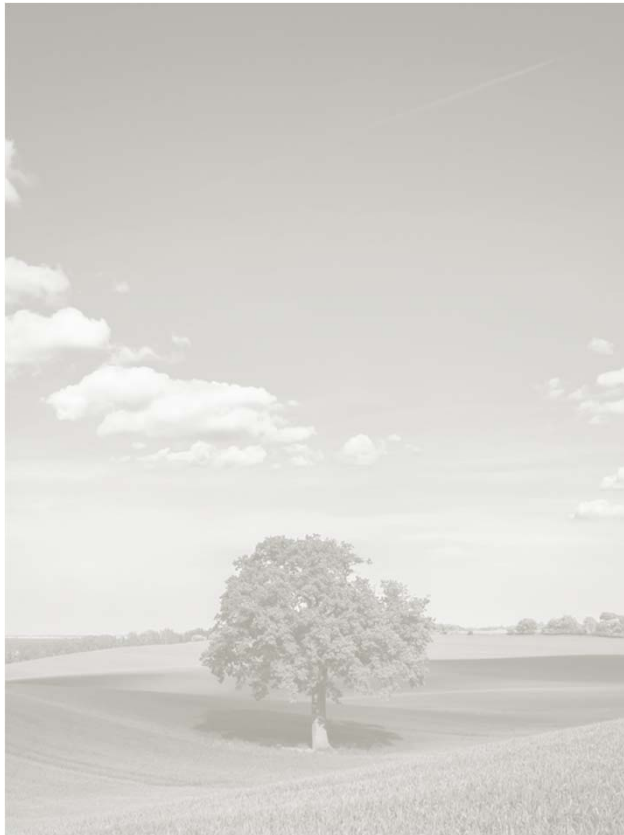

V27. Hoe tevreden bent u over de acties van de overheid om klimaatverandering tegen te gaan?

Basis: alle respondenten (N = 1.540)

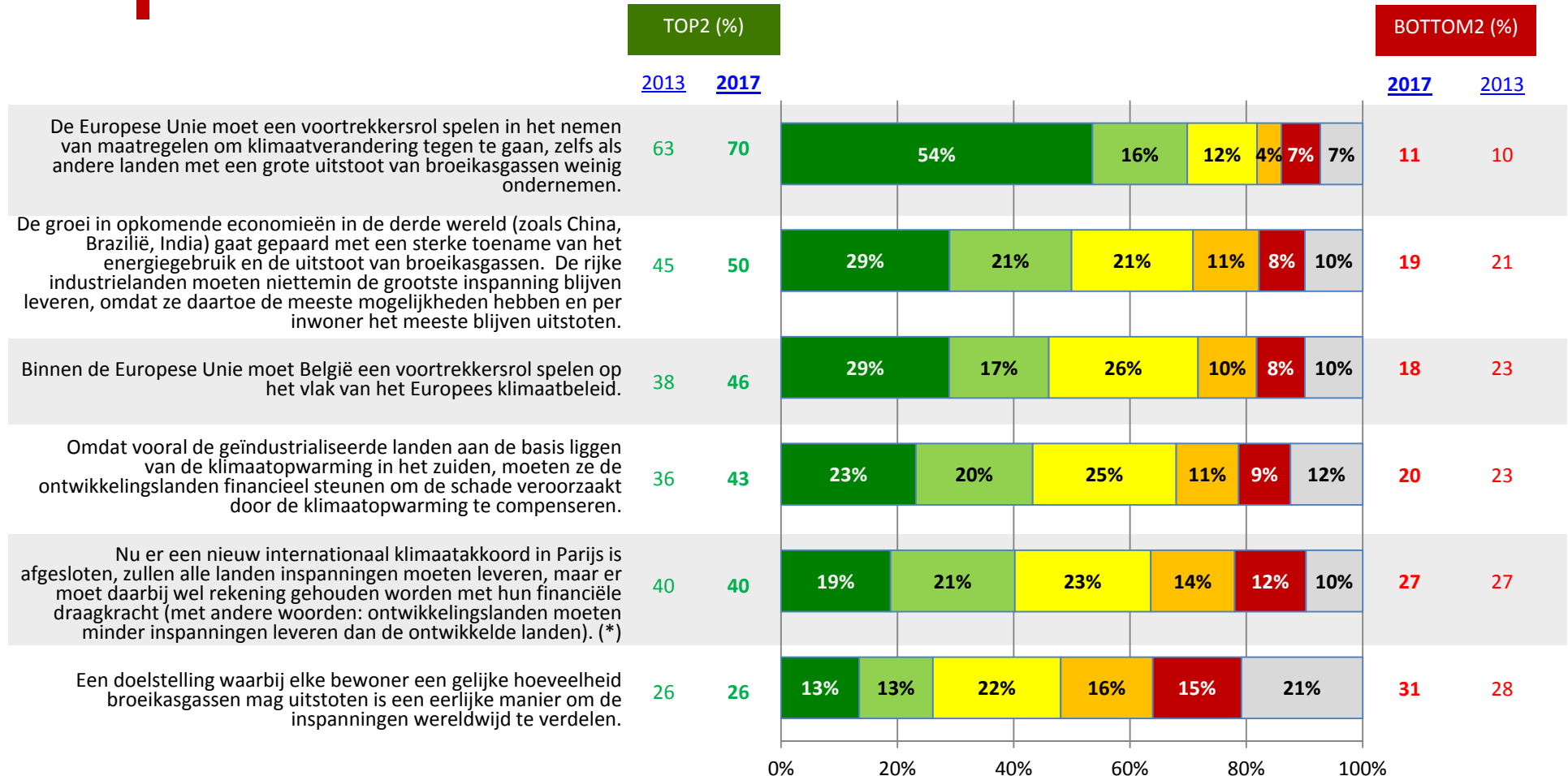
- Doelstellingen
- Methodologie
- Profiel van de respondenten

▶ *Resultaten*

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering
 - Kennis m.b.t. klimaatverandering
 - Gedrag m.b.t. klimaatverandering
 - ▶ **Klimaatbeleid**
 - Informatie en communicatie
- Besluiten

V11. In welke mate bent u akkoord met de volgende uitspraken over de internationale klimaatonderhandelingen?

Basis: alle respondenten (N=1.540)

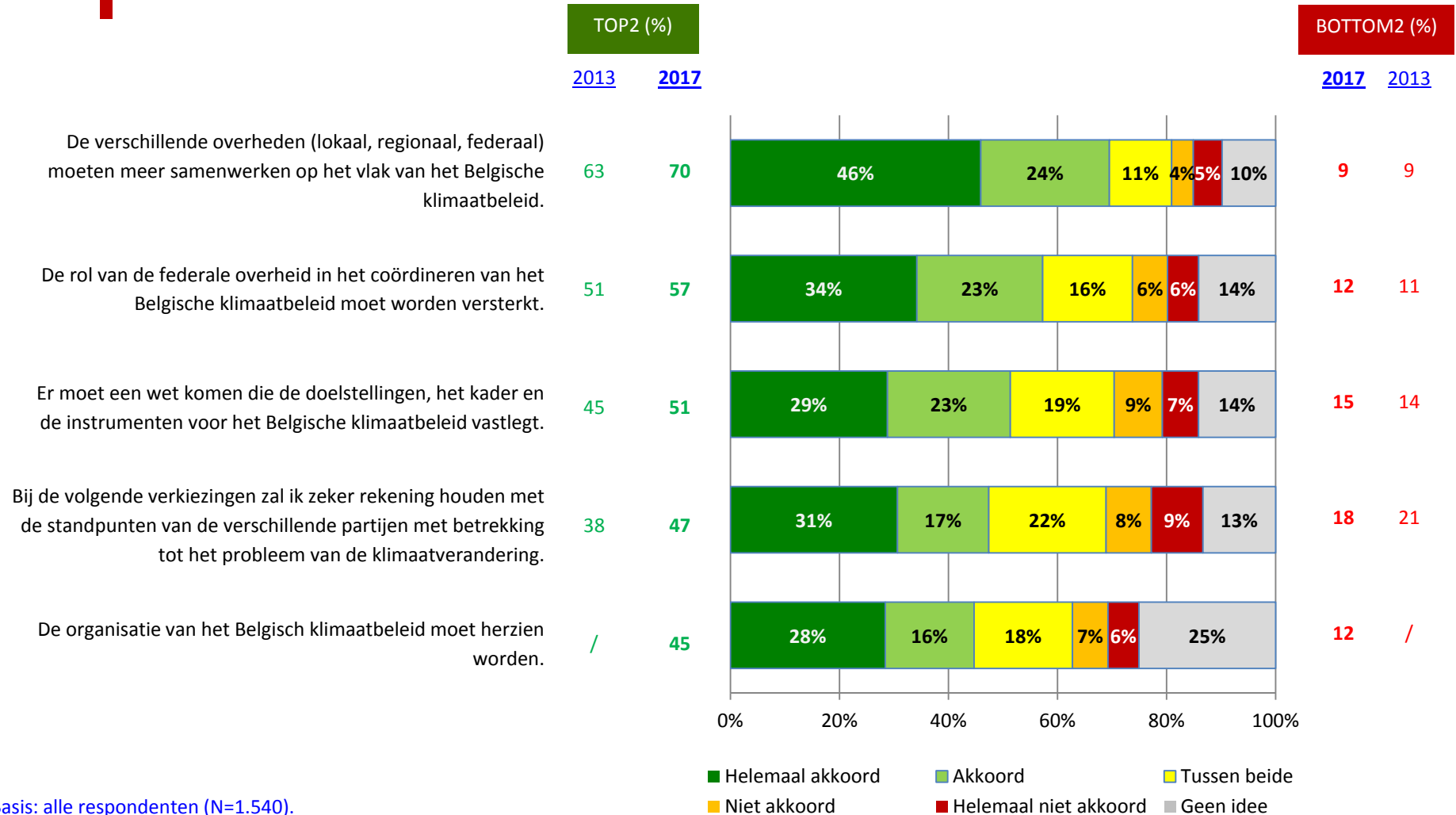
(*) in 2013 was deze stelling in de toekomstige tijd geformuleerd.

■ Helemaal akkoord ■ Akkoord ■ Tussen beide ■ Niet akkoord ■ Helemaal niet akkoord

V12. In welke mate bent u akkoord met de volgende uitspraken over het klimaatbeleid in België?

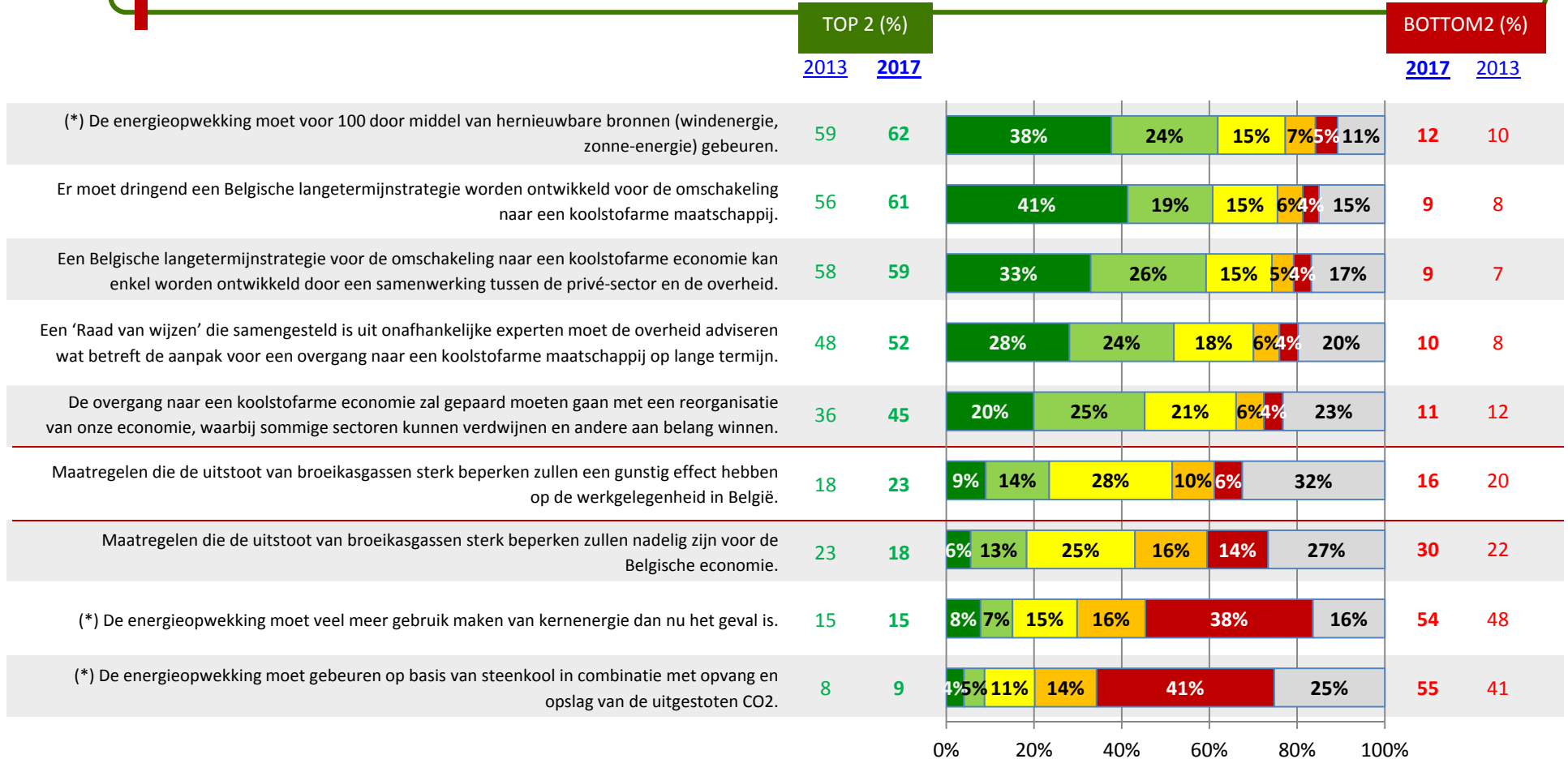

Basis: alle respondenten (N=1.540).

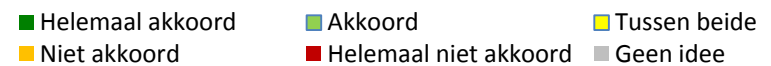

V13. In welke mate bent u akkoord met de volgende uitspraken over de omschakeling naar een koolstofarme economie en maatschappij als oplossing van de klimaatproblematiek op lange termijn?

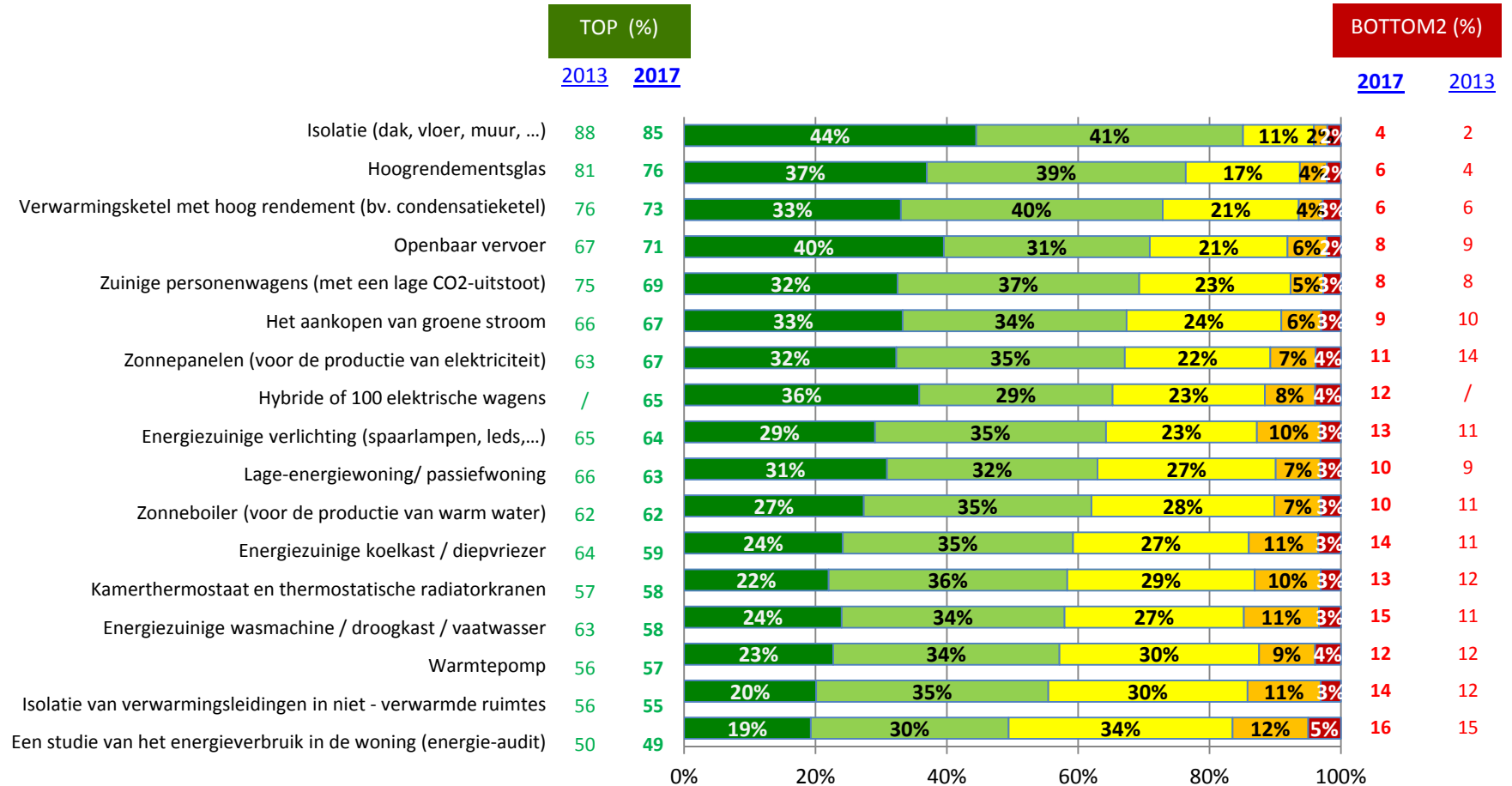
Basis: alle respondenten (N=1.540).

(*) "Om te komen tot een koolstofarme maatschappij moet ..."

V23. Hieronder vindt u een aantal posten waarvoor de overheid financiële steun zou kunnen geven in de strijd tegen klimaatverandering. In welke mate vindt u dat de overheid er prioriteit aan moet toekennen?

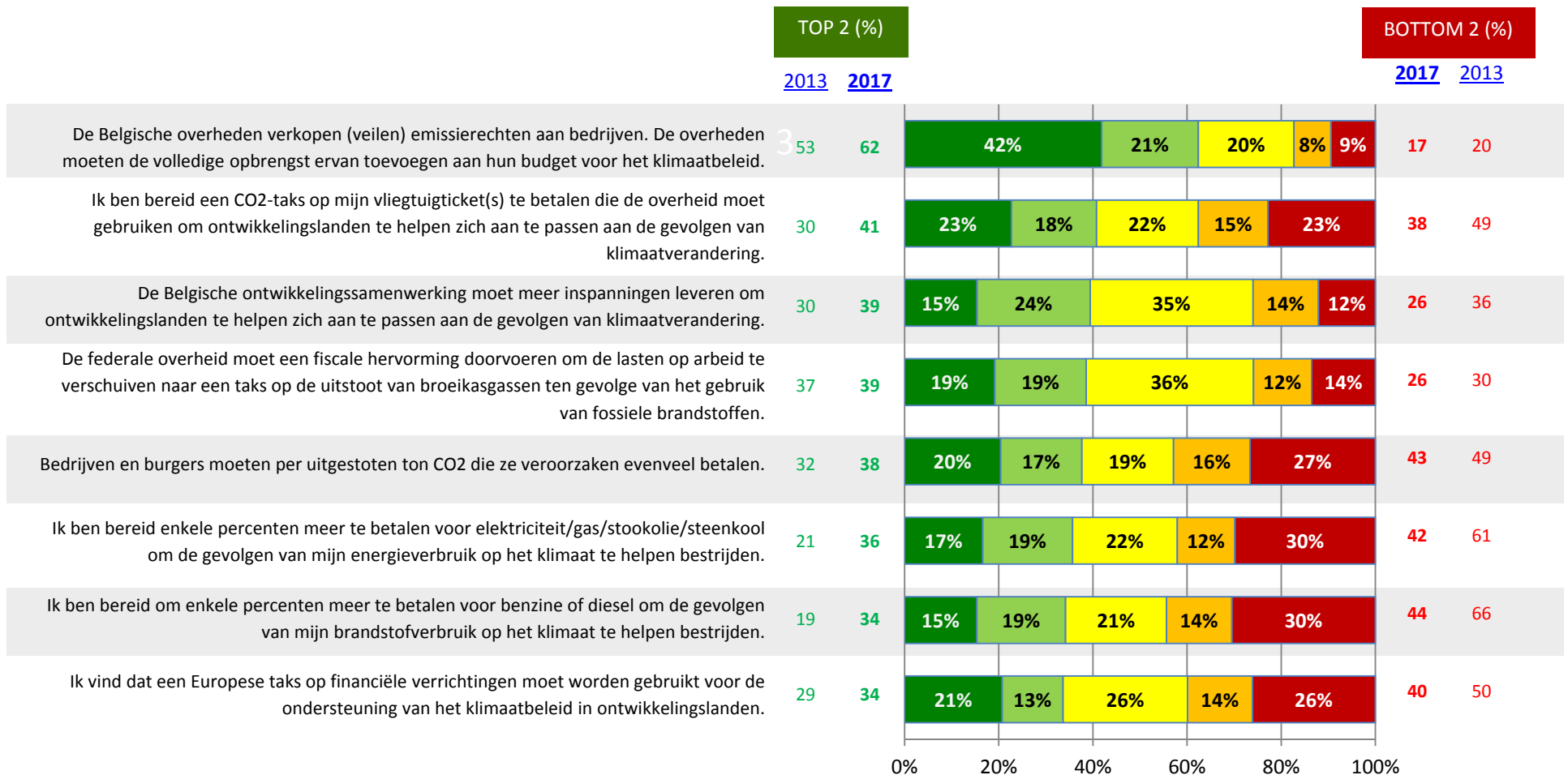
Basis: alle respondenten (N=1.540).

■ Hoge prioriteit ■ Prioriteit ■ Tussen beide ■ Geen prioriteit ■ Helemaal geen prioriteit

V15. In welke mate bent u akkoord met de volgende uitspraken?

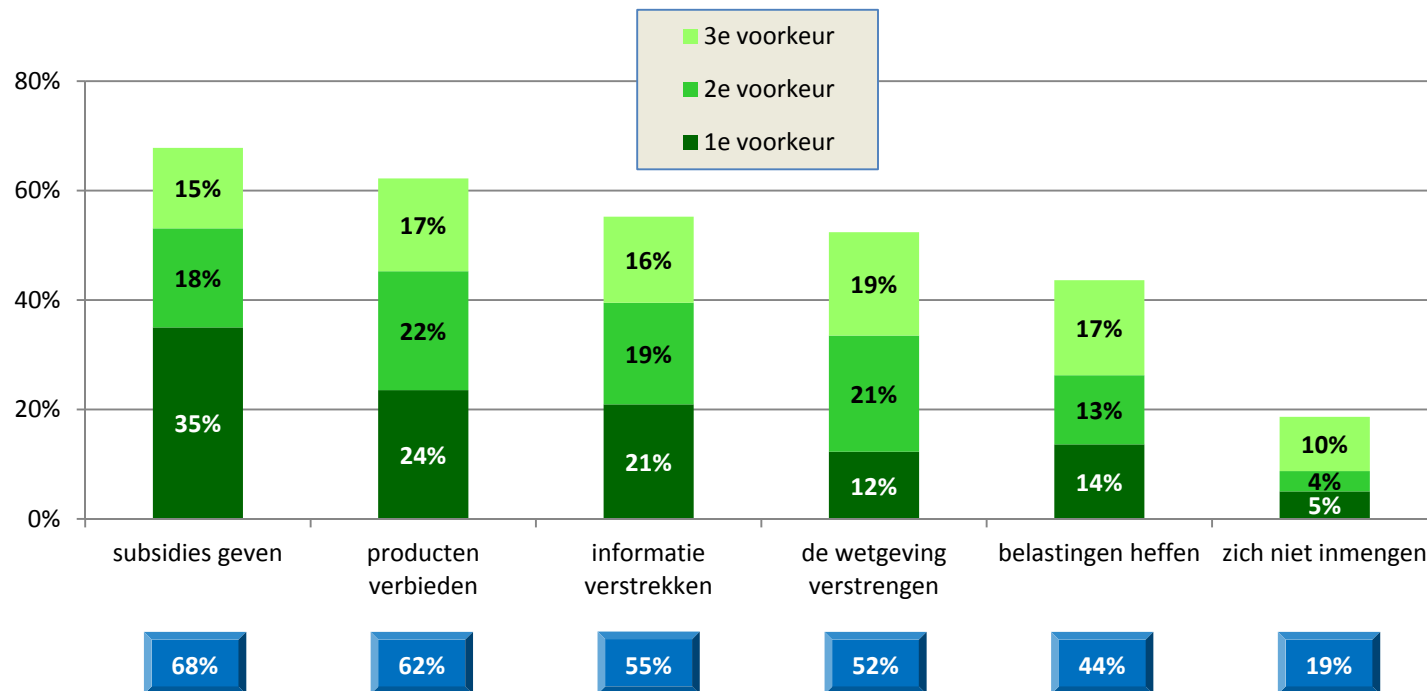
Basis: alle respondenten (N=1.540).

■ Helemaal akkoord ■ Akkoord ■ Tussen beide ■ Niet akkoord ■ Helemaal niet akkoord

V16. De overheid kan door de maatregelen die ze neemt het gedrag van burgers inzake klimaatverandering proberen te veranderen. Welke van de volgende maatregelen zou uw voorkeur wegdragen?

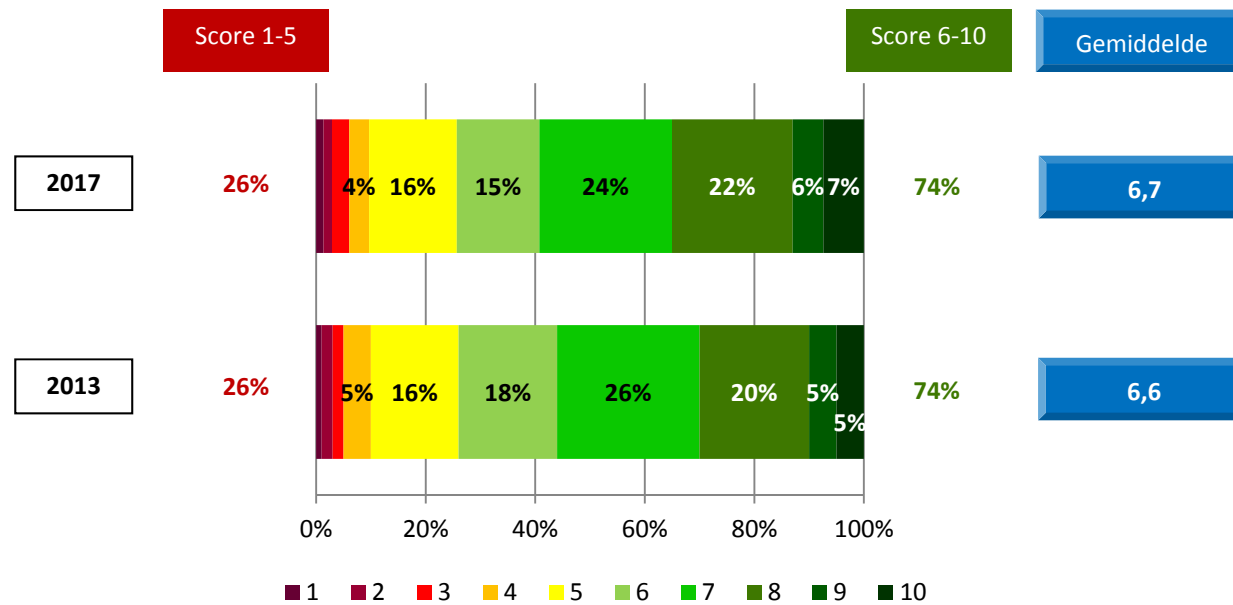

Basis: alle respondenten (N=1.540).

V17. In welke mate kan de overheid invloed uitoefenen op het gedrag van de burger met betrekking tot de klimaatverandering?

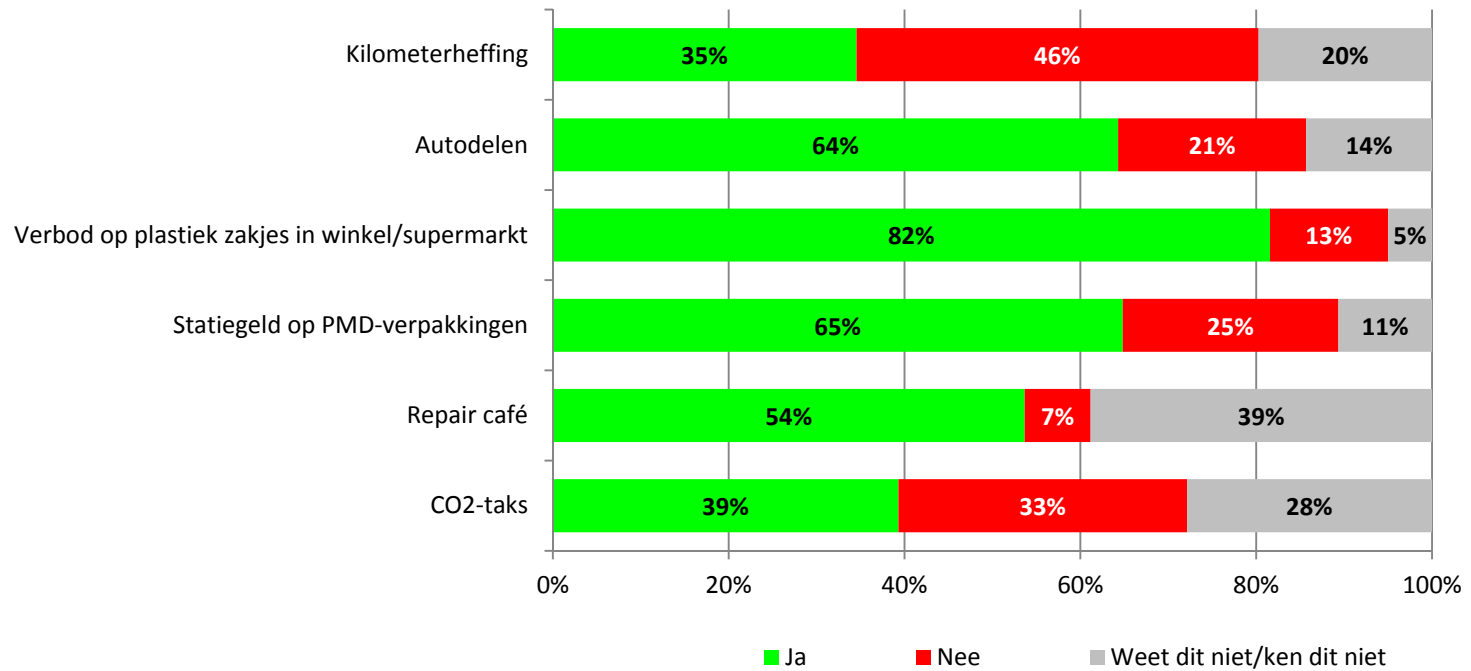

Basis: alle respondenten (N=1.540)

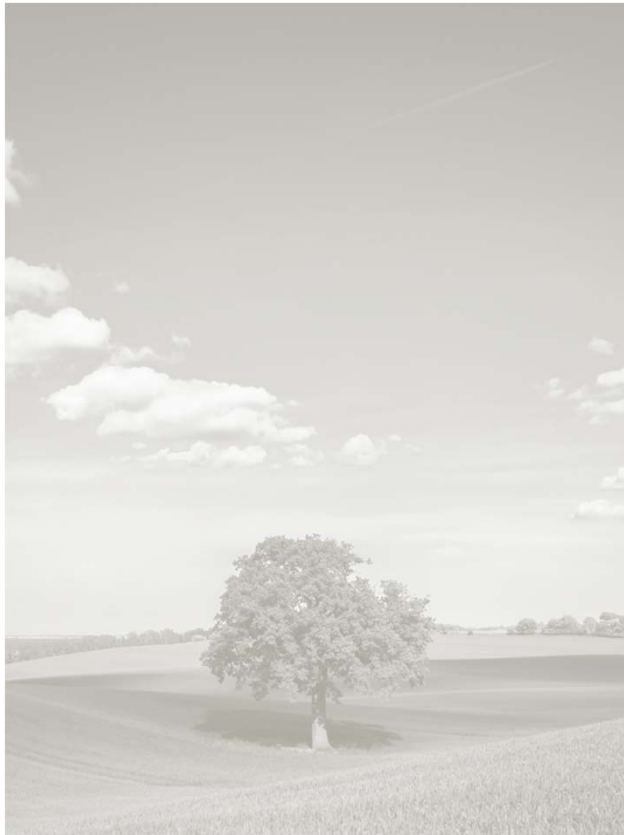

V22. Persoonlijk ben ik voorstander van ...

Basis: alle respondenten (N=1.540)

- Doelstellingen
- Methodologie
- Profiel van de respondenten

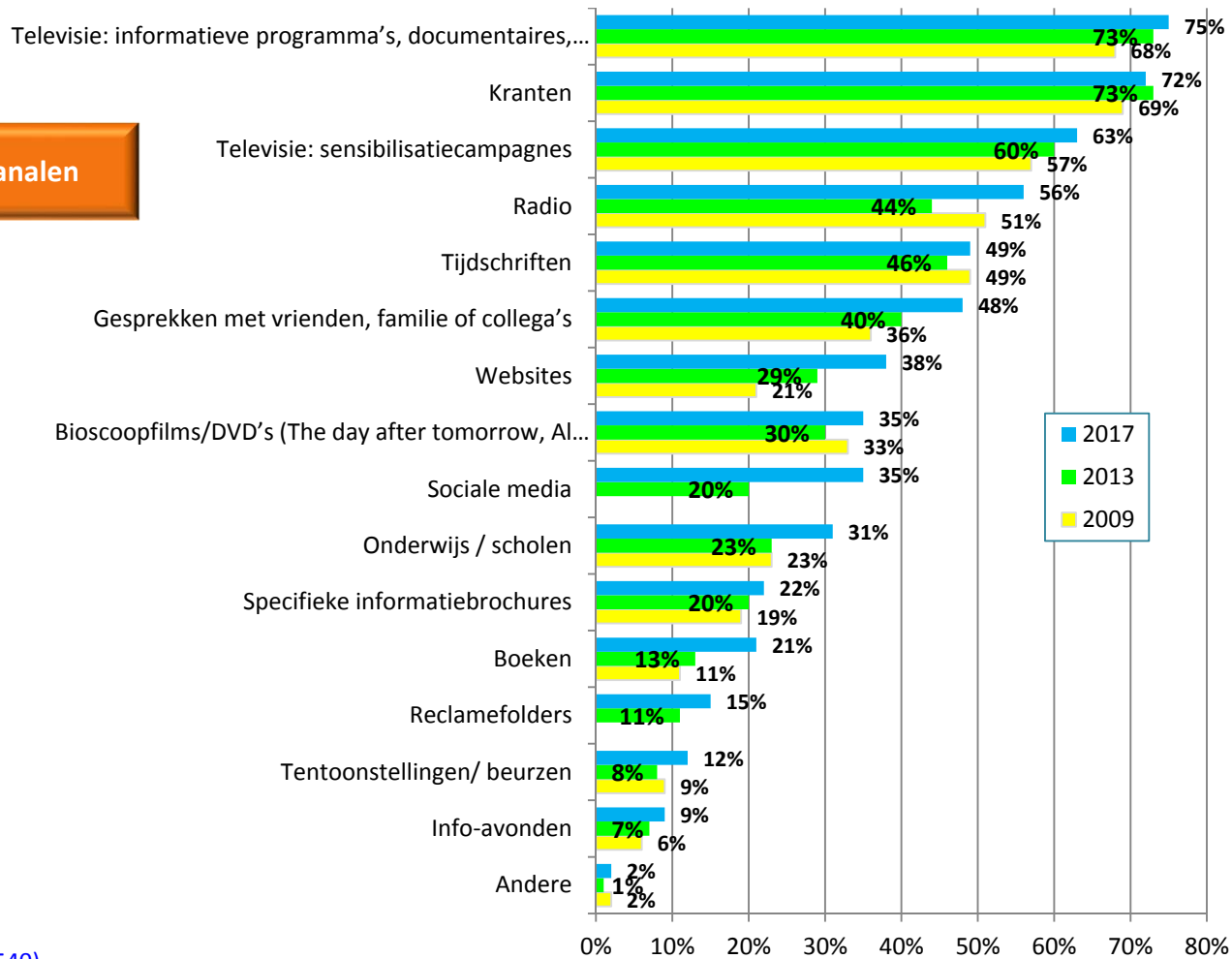
Resultaten

- Attitude ten aanzien van klimaatverandering
 - Kennis m.b.t. klimaatverandering
 - Gedrag m.b.t. klimaatverandering
 - Klimaatbeleid
 - Informatie en communicatie
- Besluiten

V9A. Via welke kanalen heeft u informatie ontvangen over klimaatverandering?

Passieve kanalen

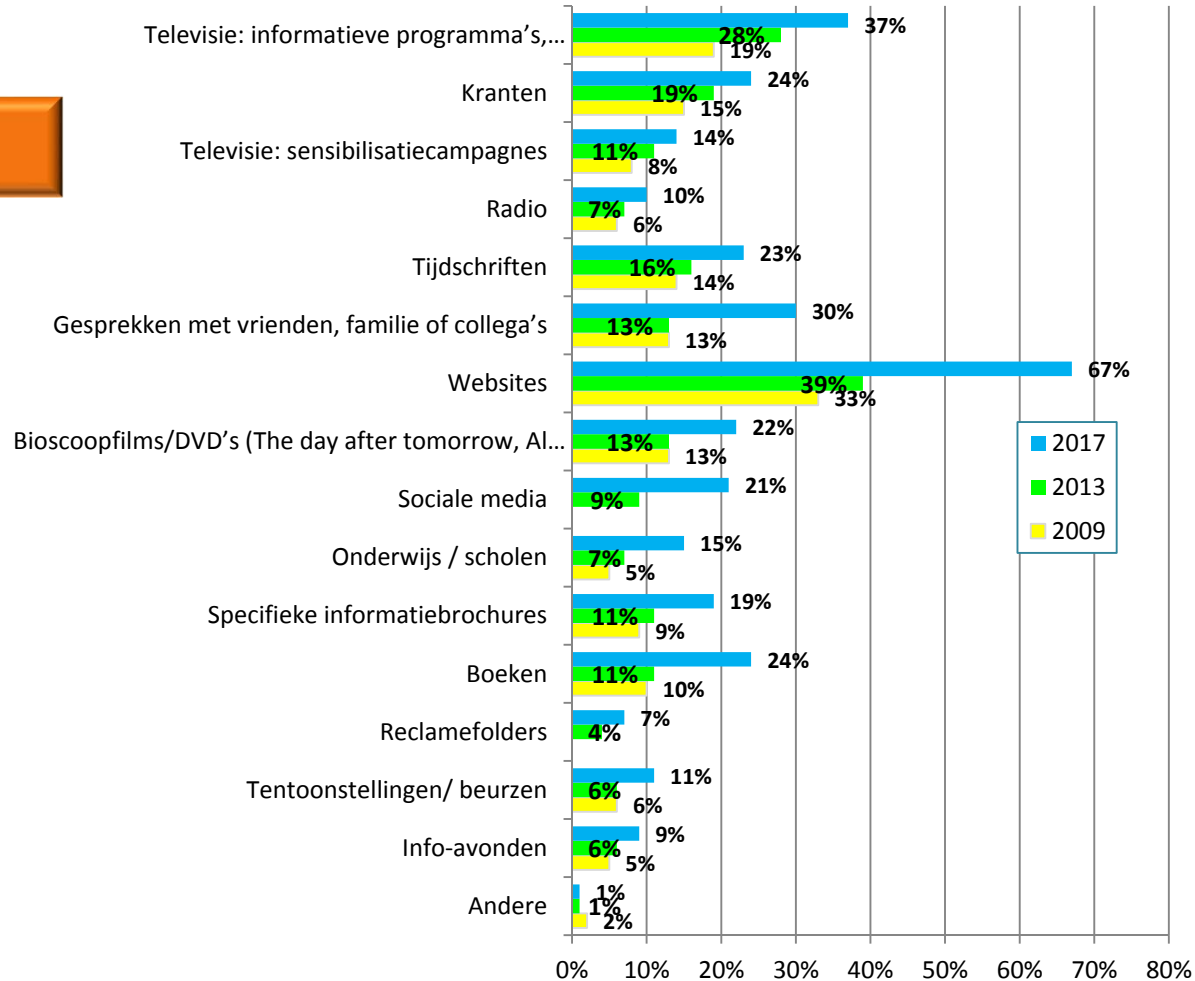
Basis: alle respondenten (N=1.540)

V9B. Via welke kanalen heeft u informatie opgezocht over klimaatverandering?

Actieve kanalen

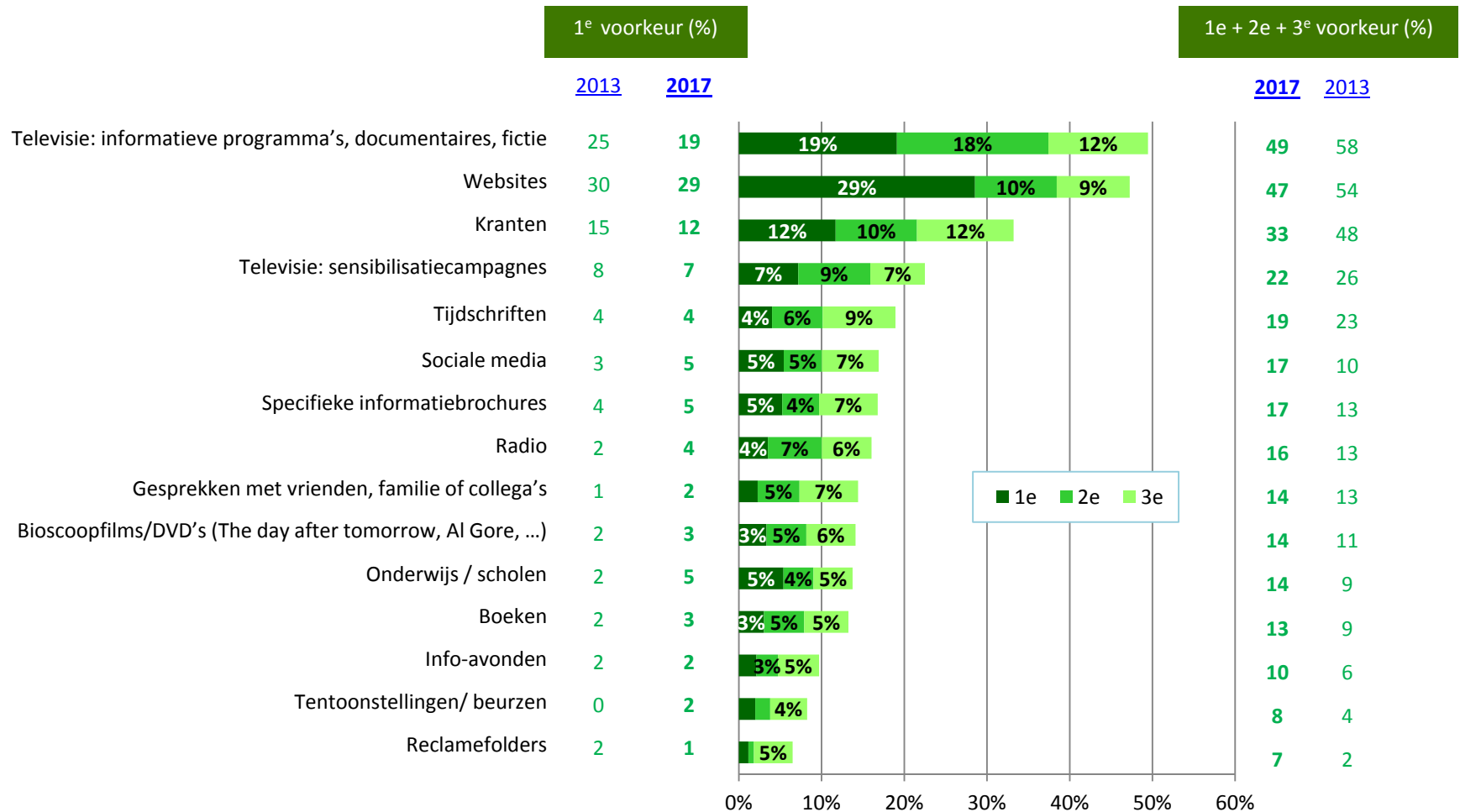

Basis: alle respondenten (N=1.540)

V9C. Via welk kanaal zoekt u het liefst informatie op?

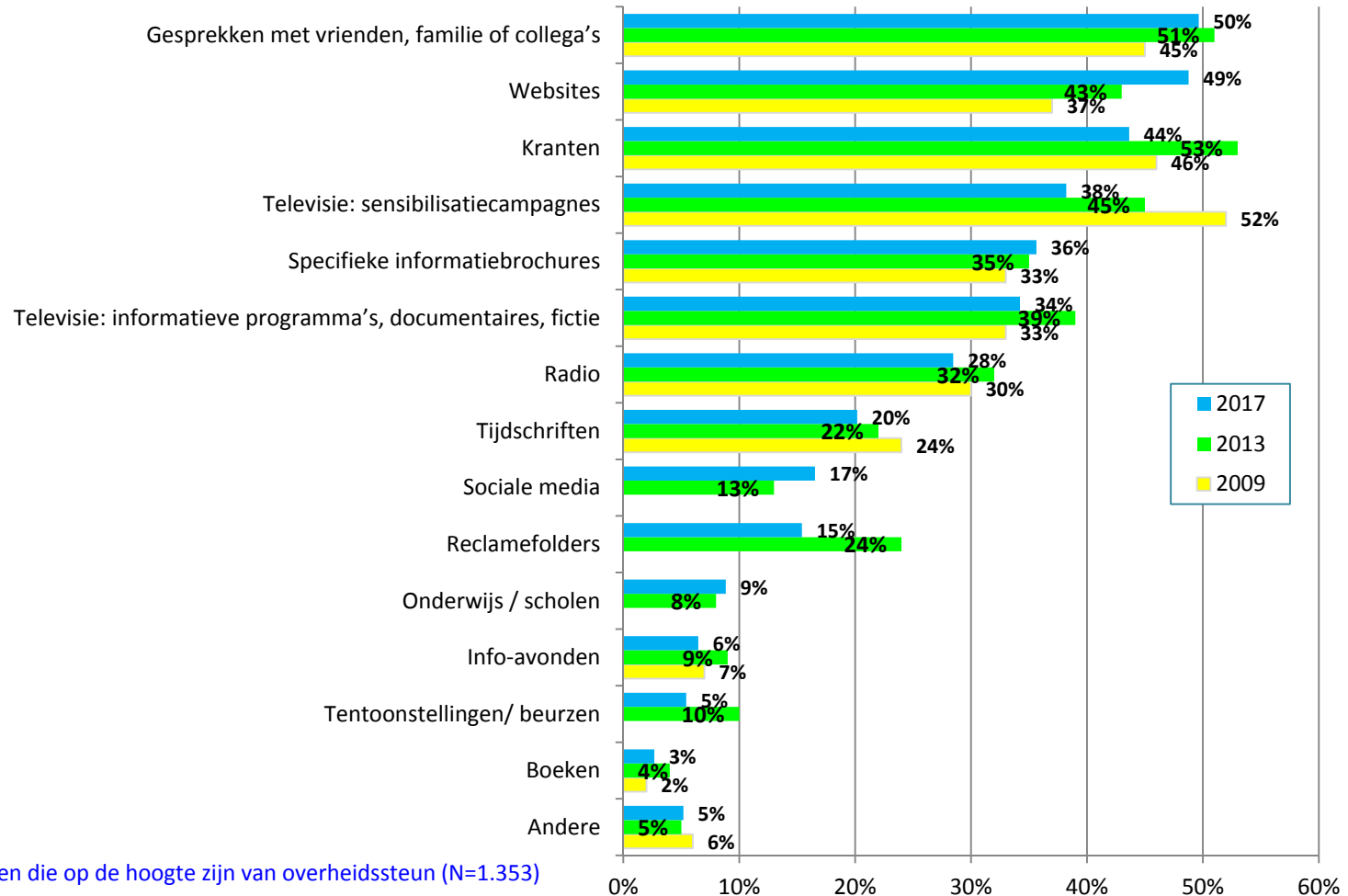

Basis: alle respondenten (N=1.540)

V25. Indien u op de hoogte bent van de financiële steun (belastingvermindering of premies) door de overheid toegekend, via welke kanalen heeft u zich hierover dan geïnformeerd?

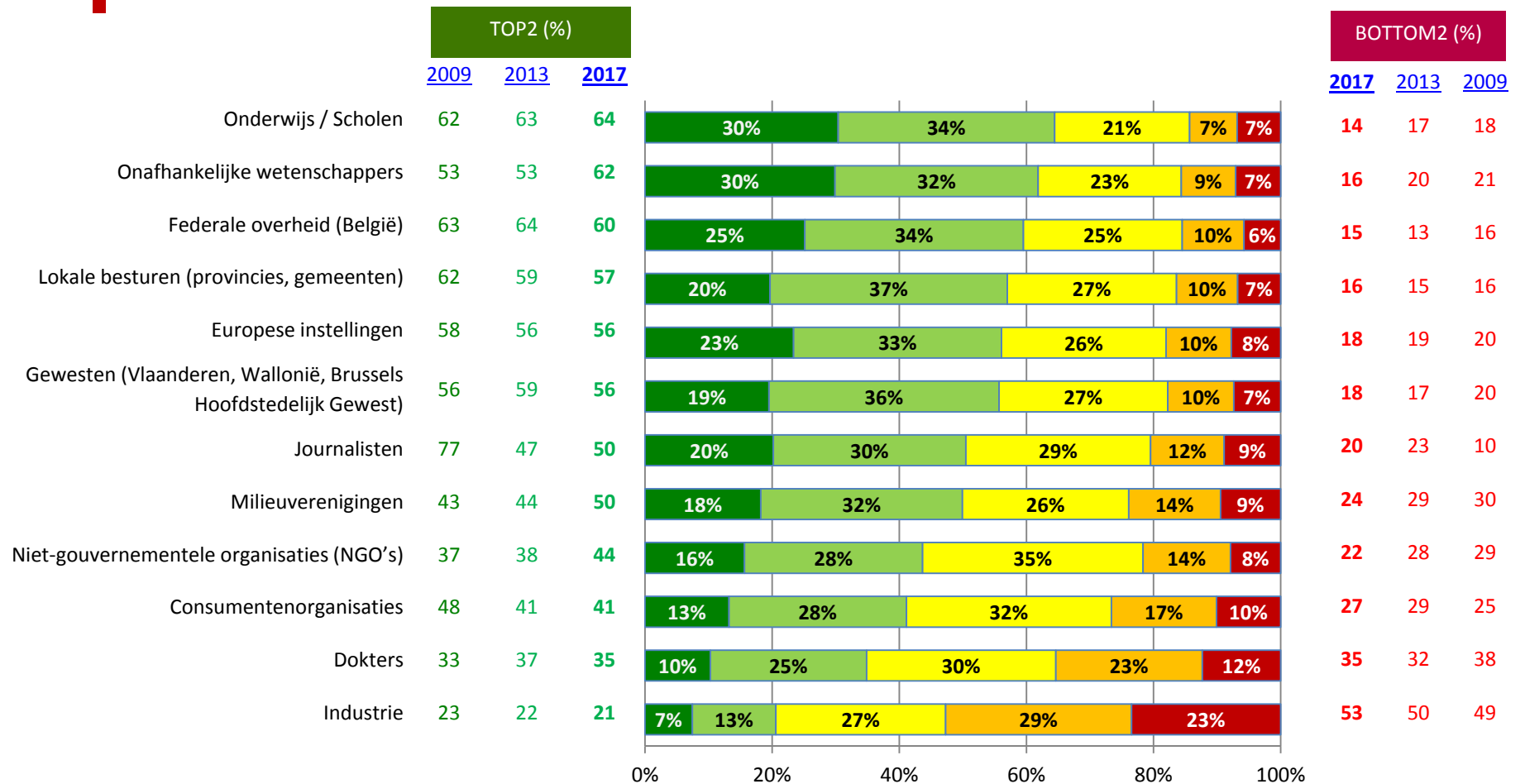

Basis: alle respondenten die op de hoogte zijn van overheidssteun (N=1.353)

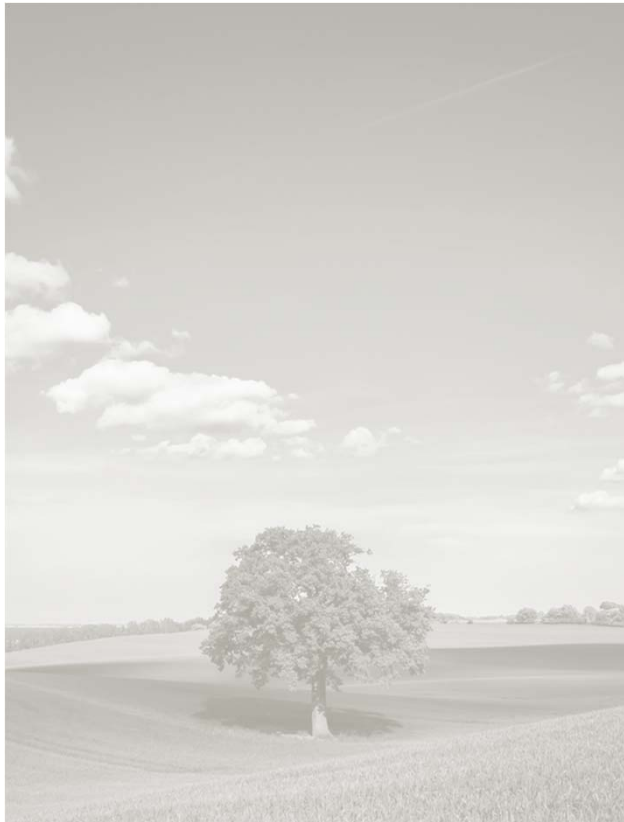
V10. In welke mate wenst u informatie m.b.t. klimaatverandering te ontvangen van volgende bronnen?

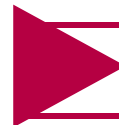
Basis: alle respondenten (N=1.540)

■ Helemaal gewenst ■ Gewenst ■ Tussen beide ■ Niet echt gewenst ■ Helemaal niet gewenst

- Doelstellingen
- Methodologie
- Profiel van de respondenten
- Resultaten
 - ❑ Attitude ten aanzien van klimaatverandering
 - ❑ Kennis m.b.t. klimaatverandering
 - ❑ Gedrag m.b.t. klimaatverandering
 - ❑ Klimaatbeleid
 - ❑ Informatie en communicatie

Besluiten

Besluiten i.v.m. de attitude ten aanzien van klimaatverandering

- Het milieu is een belangrijke bron van bezorgdheid voor de Belgen.
- Acht op tien Belgen – over alle leeftijden heen - zijn (zeer) bezorgd over de klimaatverandering.

Besluiten i.v.m. de kennis ten aanzien van klimaatverandering

- Klimaatverandering is volgens de Belg wel degelijk een probleem.
- De Belg onderschat de rol van de gezinnen.
- De menselijke activiteiten met directe impact op het klimaat zijn goed gekend, maar de meer indirecte (verwarming, elektriciteitsverbruik en voeding) zijn beduidend minder goed gekend.
- De gevolgen van klimaatverandering zijn op zich goed gekend, maar de geografische verspreiding ervan is dat veel minder.
- Een meerderheid van de Belgen vindt zichzelf redelijk goed geïnformeerd.
- De kennis over de financiële steun van de overheid voor investeringen in energiebesparende technieken is behoorlijk tot goed.

Besluiten i.v.m. het gedrag met betrekking tot klimaatverandering

- De Belg vertoont een vrij milieuvriendelijk gedrag op het vlak van zijn mobiliteit, huishouden, woning en aankopen, maar boekt op dit vlak geen verdere vooruitgang meer. De intenties voor verdere verbetering zijn er echter wel.
- Het gebruik van financiële overheidssteun voor investeringen in een aantal energiebesparende technieken blijft op het behoorlijke niveau van 2013.
- De Belg hecht bij zijn aankopen en investeringen vrij veel belang aan het energieverbruik.
- Een minderheid van de Belgen is tevreden met de eigen initiatieven en met de acties van de overheid

Besluiten i.v.m. het klimaatbeleid

- Voor een belangrijk deel van de Belgische kiezers zullen standpunten met betrekking tot het probleem van klimaatverandering een invloed hebben op het stemgedrag.
- De Europese Unie - en ook België binnen de Europese Unie - moet een voortrekkersrol spelen op het vlak van het klimaatbeleid, maar ook van de Belgische overheid verwacht men maatregelen en acties.
- De Belg onderschrijft over het algemeen de doelstelling om de omschakeling te maken naar een koolstofarme economie en maatschappij op lange termijn, maar voor een belangrijke groep blijft dit onderwerp een (te) complexe materie.
- In een koolstofarme maatschappij moet de energieopwekking voor 100% afkomstig zijn van hernieuwbare bronnen (wind- of zonne-energie) maar is er geen plaats voor kernenergie of steenkool.
- Het draagvlak voor maatregelen die een extra financiële tegemoetkoming vragen van de geïndustrialiseerde landen, is momenteel eerder klein.
- Ook maatregelen die een extra financiële inspanning van het individu vragen, kunnen op relatief weinig voorstanders rekenen, zij het dat de situatie in vergelijking met 2013 aan het keren is.

Besluiten i.v.m. de informatie en communicatie

- Passieve informatieverstrekking gebeurt vooral via de traditionele media (TV, kranten en tijdschriften), voor het actief opzoeken van informatie scoren websites het hoogst.
- De Belg wenst in de eerste plaats geïnformeerd te worden door de verschillende overheden, door de onderwijssector en door onafhankelijke wetenschappers.

Ten opzichte van de vorige klimaatenquête (2013) kunnen we enkele belangrijke (significante) verschillen noteren:

- De bezorgdheid om en interesse in het milieu zijn opnieuw toegenomen.
- De Belg is zich meer dan ooit bewust van het optreden van een klimaatverandering, van de gevolgen ervan en van de urgentie om te handelen.
- Als burger en consument is de Belg zich echter niet echt meer milieubewust gaan gedragen en kijkt hij/zij vooral naar de andere actoren en de overheid.
- Deze Belg verwacht een voortrekkersrol van de EU en van België in de EU en wenst dat het Belgisch klimaatbeleid terug meer op het federaal niveau komt te liggen.
- Het belang van de sociale media voor het passief ontvangen van informatie over klimaatverandering en van websites voor het actief opzoeken van dergelijke informatie is sterk toegenomen.

Dank u.

M.A.S. – Market Analysis & Synthesis

De Martelaere Dirk, PhD. Sci

T: +32 (0) 16 22 69 67

T: +32 (0) 16 31 43 71 (direct)

F: +32 (0) 16 20 50 52

dirk.de.martelaere@masresearch.be

info@masresearch.be

www.masresearch.be

Brusselsesteenweg 46 a
B-3000 Leuven

